

Brassói Lapok

Előfizetési példány
Árusításba nem bocsátható

XL. évfolyam

273 szám.

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szerda

1934. évi november 28

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre: A kézbesítő kézbesítési díját és a pénzbeszedő inkasszó-díját egyetemben 74 lej. Brassóban 70 lej. Ha az előfizető közvetlenül a kiadóhivataltól fizet, az előfizetési díj 65 lej. — Postai kézbesítéssel és közvetlenül a kiadóhivataltól fizetve, az előfizetési díj havonta 60 lej. — Külföldre: negyedévre 300 lej, félre 600 lej, egész évre 1200 lej. — Magyarországon negyedévre 12 pengő, félre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — HIRDETÉSEK díja hirdetési oldalon 3 lej, páros (bal) szövegrészen 6 lej, páratlan (jobb) szövegrészen 9 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők Szerkesztőség és kiadóhivatal: Braşov, Str. Regele Carol 5b-58 telefonszámok kiadóhivatal 92, szerkesztő 6-66 93.

A mi urunk: a kartell

Irtó: Kelen György

Ahban a pillanatban, amikor, a régi szokásoktól eltérőleg, legelőször nem a kávéba töltött vizet, hanem a vízbe töltött kávé, a világ gazdasági életében új hatalom vette át az uralmat.

A termelés, forgalom és fogyasztás demokratikus rendjét diktatura, a kartellek diktatúrája váltotta fel, amely — mint minden diktatúra — guzsba kötötte az egyéni gazdasági szabadságot és természetesen féltékenyen őrizte azt az egyensúlyt, amely minden társadalmi tevékenységnek és így a gazdasági élet fejlődéséhez is feltétlenül szükséges.

A gazdasági élet diktatúrához ugyanazok a történelmi fokozatok vezettek el mint az állami szervezethez parancsuralkodáshoz.

Az egyéni szabadság egyenlőtlen elosztása a középkori szervezete, a munkásság jobbrai leköltöztetése és a céhszervezet még a XVIII. század végén és a XIX. század elején megakadályozták a technikai találmányok kiaknázását és a gyárpár fejlődésének lehetőségét. Az egyéni szabadság egyenlőtlen elosztása a középkori szervezete, a munkásság jobbrai leköltöztetése és a céhszervezet még a XVIII. század végén és a XIX. század elején megakadályozták a technikai találmányok kiaknázását és a gyárpár fejlődésének lehetőségét.

Ezt a kivívott gazdasági szabadságot — a mely viszonylagosan rövid ideig tartott — egyesek aztán arra használták fel, hogy viszályt keltsenek vele, éppen úgy, ahogyan az állami életben is visszaéltek a demokráciával és a parlamentáris muszály és titkos összeháború révén olyan irányt adtak a termelésnek és forgalomnak és ennek révén az alakulásnak, amely az egyéni hasznuk emelésére volt alkalmas a közösség megkínosítására.

Az elnyomók és elnyomottak között harc keletkezett, gazdasági szabadságharc, amely lángba borította az egész világot: kitört a gazdasági világháború, amely két táborra osztotta az egész emberi társadalmat. És mint minden háborúnak megvannak a győzői és legyőzöttei, itt is a győzők a kartellek, trösztök és a velük szövetséges gazdasági hatalmak, a legyőzöttek pedig a fogyasztók tömegei lettek.

Az antant és a központi hatalmak világháborúja éppen csak egyik ütközete volt a gazdasági világ háborújának, amelyben olyan értékek devalválódtak és pusztultak el, hogy a károsult tömegek megvédésére az egyes államhatalmaknak jogi szervezetszükségükkel kellett beavatkozni az önző célokat szolgáló titkos összeháborúkat, a kartellek ellen.

A helyzetet a legvilágosabban talán a német közgazdászok ismerték fel, akiknek a kezdeményezésére a német kormány 1923-ban kiadott egy rendeletet, amely a kartellek megrendszabályozásáról szól, ezzel a címmel: „A gazdasági hatalommal való visszaélések megakadályozása”, ami egészen úgy hangzik, mint egy állam belső rendjét biztosítani akaró rendtörvény. De nem volt egyetlen állam sem, amelynek törvényhozása ne foglalkozott volna legalább kísérletszerűen a kartell-problémával és ne igyekezett volna különböző törvényjavaslatok révén megrendszabályozni a kartellek és kizsákmányoltak elkeseredett harcát. Külföldön olyan törvényjavaslatok is, amelyek a közösség ellen irányuló kartellszerződéseket tiltandók voltak közösleges bűncselekménynek bélyegezni.

Maga a Népszövetség is — mint minden állam — a kérdés körül — foglalkozott a kartellizálódás jelenségével és hozott is erre vonatkozó határozatot, azzal az alapos és eljövetelesen különböző albizottságok tanulmányozása és előkészítése után megszövegezett egy határozattal, amely ezúttal is „ha akarom, ha akarom nem vehes” lehetőségeit

Fontos tanácskozások voltak a florica gyászünnepe alkalmával

Bratianu Dinu Tatarescu és Bratianu György kibékítésén járadozik
Feloszlatták az összes szélsőbaloldali alakulatokat

Junian Temesváron azzal vádolta meg a liberális és a nemzeti parasztpártot, hogy összedolgozik a nagytőkével

Bukarest, november 27.

A florica gyászünnepe, mely vasárnap ment végbe, amint jelentéseinkből kitűnik, jó alkalom volt arra, hogy egy a liberális párt elnöke, mint Tatarescu beható tárgyalásokat folytasson különböző ellenzéki vezető politikusokkal. Így Bratianu Dinu másfél óra hosszat tanácskozott Bratianu Györggyel a florica kastély történelmi nevezetességű dolgozószobájában. Ugyanakkor a miniszterelnök Gogával, majd később Lupuval folytatott eszmecsere. Kiszivárgott hírek szerint

Bratianu Dinu Tatarescu kibékítést készíti elő az ifj. liberálisok vezérével, aki állítólag a tanácskozás során úgy nyilatkozott, hogy a Skoda-kérdésben úgy a parlamentben, mint azon kívül a kormány mellé áll. Goga is ebben az értelemben körvonalazta magatartását és belpolitikai elképzeléseit. Fővárosi politikai körökben általában jelentős eseményeket várnak a florica megbeszélésektől.

A Curentul úgy tudja, hogy a Skoda-üggyel kapcsolatban a Goga féle nemzeti

agrárpárt lesz az első ellenzéki párt a mely támadásba megy át a nemzeti-parasztpárt ellen. Gogák sorozaos népgyűléseket rendeznek, amelyekben az egykori Maniu-kormány bűnösségét óhajtják kimutatni.

Erőltetve a legelső Skoda-gyűlést Kolozsváron fogják tartani mely alkalommal Goga is felszólal.

A lap szerint Goga jele nieg kiáltványon dolgozik, amelyet főképpen a falusi lakosság között szándékoznak terjeszteni.

Junian Temesváron élesen megtámadta a két „nagy” pártot

Junian radikális parasztpártjának bányászati tagozata vasárnap a temesvári Gyárudvarban népes gyűlést tartott, amelyen maga a pártvezér is megjelent. Több felszólalás után Junian nagyhatású beszéd keretében vázolta pártjának célkitűzéseit, majd a belpolitikai helyzetről számolt be.

— A Skoda-ügyben — mondta — a politikai erkölcselenség komédiáját kell végignéznünk. A liberális és a nemzeti-parasztpárt egymás kezére játsszák a hatalmat. Amíg ez a változgazdálkodási rendszer meg nem szűnik, addig a kormányzásban nem lehet szó az igazi demokráciáról. A Skoda-botrány is ennek az állapotnak a torzszülöttje.

Ezután rátért a lej leértékelésének a kérdésére. Megállapítja, hogy ugyanazon összegért, amivel régen csak egy hold földet lehetett vásárolni, ma 4 holdat is lehet venni. Sokan kivonták a pénzt a forgalomból és ezáltal munka nélkül jutottak jövedelemhez. Junian szerint ez nem más, mint a nemzeti vagyon megrablása. A helyzet jellemzésére felemlíti, hogy amíg

a munkabérek, valamint az agrártermékek ára egynegyedére csökkent, addig a gyárpár termékek ára alig esett valamivel.

Iz az áldatlan gazdasági rendszer sze-

rinte azért alakulhatott így ki, mert a liberális és a nemzeti-parasztpárt egyaránt a nagytőke hatalmában van.

SKODARA VICKERS A VALASZ

— A Skoda-ügyről részletesen még nem nyilatkozhatom — jelentette ki — míg az illetékes fórumok ki nem mondták a döntő szót. A jelentés bűnösséggel vádolt meg néhány nemzeti-parasztpárti személyt. Most a párt nem azt mondja, hogy gyereünk a bíróság elé és cáfoljuk meg a vádakat, hanem forradalomra hívja fel a

népet, hogy a további vizsgálatot megakadályozzák. Majd előszednek a zsebükből egy csomó bizonyítékot és kiabálni kezdenek a liberálisokra:

ti pedig a Fokker-gyárral panamázta-tok, meg a Vickerssel, meg másokkal!

— Ez a mi politikai életünk erkölcsé és ezt merik demokratikus parlamenti rendszernek nevezni. Amíg ezt a két egymást szétválasztó támogatást, egymást a hatalmon váltogató nagy pártot el nem söpörjük az utból, addig nem lesz igazi demokrácia Romániában!

„Van miniszterünk, kétfucat”

Azután beszélnek az államszervezet egyszerűsítéséről. Egyévi liberális „takarékoság” után kétfucat miniszterünk van! Pedig amilyen sokba kerülnek, kevesebb is elég volna! Az „egyszerűsítés” abból áll, hogy a másik párt embereit leváltják a magukéval

A beszéd során többször emlegette Junian, hogy az állampolgároknak nyelvre, vallásra való tekintet nélkül egységeseknek és egyenlőknek kell lenniük. Akik az állam, vagy az ország területi épsége ellen törnek, azokat „egyenként kell il-

dőzni, de nem lehet egy egész nemzetiséget felelőssé tenni”.

ISMÉT A KÖLTSÉGVETÉS

Fővárosi jelentésünk szerint a pénzügyminisztériumban néhány nap óta az állami költségvetés revízióján dolgoznak. Slavescu miniszter nagyarányú megtakarításra készül és ecélból jelentékeny le szállítást tervez a személyzeti és a dologi kiadások terén.

A hadügyi költségvetést kiveszik az állami költségvetésből s ezután úgy fog

erre vonatkozólag törvényjavaslatokkal, főleg a németországi tanulságok felhasználásával, nálunk Romániában pedig Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter részéről történt egy félbemaradt és erőtlén kísérlet.

A gazdasági élet diktatúrája tovább tart. A hatalmat cementdúcok és élesztőfűherek ragadták magukhoz, akik előtt a kizsákmányoltak és elnyomottak tömege kényszeredetten hajt terdet.

Heil Kartell!

Fessék ki a vádait!

14. sz. SZELVÉNY

a B. L. novemberi
regény-ajándékára.

1—15-ig sorszámmal ellátott 15 db novemberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregénytárának 1934 november havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszállíthatók Bukarestben: a B. L. kiadóhivatalában (Calea Moșilor 59), vagy a főbizományosnál „Cosmopolis”, Calea Grivitei 10) Brassóban: a B. L. kiadóhivatalában mindenütt máshol: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteni, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

szerepelni, mint a hadügyminisztérium rendkívüli költségvetése.

Az átalakított új költségvetést már a jövő hónapban parlament elé terjesztik.

A BUKARESTI HADTESTPARANCSNOK FELOSZLATTA AZ ÖSSZES SZÉLSŐBALOLDALI ALAKULATOKAT

Prodan tábornok, a bukaresti második hadtest parancsnoka a következő szélső baloldali alakulatok felszámolását rendelte el:

A romániai kommunista párt, ifjúságiak szövetsége, romániai munkásszövetség, nemzetközi vörös segély, forradalmi szakszervezetek tanácsa, a kommunista párt jogvédő osztálya, egységes szakszervezetek helyi tanácsai, forradalmi földmunkás szövetség, kommunista asszonyok köre, forradalmi diákszövetség, marxista tanulmányi kör, szegény diákok tribünje, zsidó kulturális, munkás- és földműves blokk, munkásliga, orosz és ukrán repatriáltak szövetsége, szovjetbarátok egyesülete, országos antifasiszta komité, Biro-Bidjan, vasúti munkásokat védő komité, munkanélküliek szervező bizottsága, „Cosbuc György” kultúrkör, cipész munkások „Cioicanul” nevű egyesülete, romániai munkás egységfront, doborduzsi forradalmi szervezet és a szövetséges „Tesetorul” nevű egyesülete.

A rendelet megvonja a működési jogot azokról a szakszervezetektől, melyek nem tagjai a nemzetközi munkás konföderációnak és letiltja mindazoknak a lapoknak, folyóiratoknak, brosúráknak és cikkeknek megjelenését, melyek a szélsőbaloldali eszme érdekében fejtenek ki propagandát.

A rendelet kihirdetésével egyidejűleg a hatóságok házkutatást tartottak több egyesület központi irodájában, ahol lefoglalták az irattárakat. Ezalkalommal igen sok baloldali magatartásról ismert egyéni vettek őrizetbe.

BRATIANU BÉKIT

Az új behozatali rendszer alkalmazása körül keletkezett háborúságok mindinkább politikai jellegűek. Mai jelentés szerint a Banca Națională, illetve a pénzügyminiszter és Manolescu-Strunga között keletkezett ellentéteket a miniszterelnöknek sem sikerült kiküszöbölni. Ezért Tatarescu új döntőbírákat nevezett ki Bratianu Dinu és N. Stefanescu, a Banca Românească volt vezérigazgatójának személyében, akiknek az lesz a hivatása, hogy összehangba hozzák a kereskedelmi miniszter álláspontját a pénzügyminiszter és Dimitriu bankkormányzó álláspontjával.

NYILATKOZIK A SKODA-JELENTÉS FÖVADLOTTJA

Cihosky tábornok nyilatkozatot adott a Dimineatanak, amelyben a Skoda-jelentés egyes megállapításaira hivatkozva azt a véleményét fejezi ki, hogy ha a vizsgálatot hozzáértő bírák folytatják le, ez esetben az igazi bűnösöknek nem sikerült volna kibujniuk a felelősségrevonás alól.

Abból a tényből, hogy az előadó a rendelés letiltását „törvényesnek” találja, azt a következtetést vonja le, hogy Bentoiu szerint nem bűnös az, aki az állam érdekei ellen dolgozik, ha cselekedetével nem sértette meg az előírásokat, viszont meghurcolás jár ki annak, aki bár szó szerint nem tartotta be a törvényes rendelkezéseket, de az állam és a köz javára hasznos dolgot művelt.

A délszláv vádak sürgős tárgyalásának kérésével

A magyar ellenjegyzék új helyzetet teremtett Genfben

December elején, vagy csak januárban foglalkozik-e a népszövetségi tanács a marseillei merénylet ügyével?

Kedre várják az igazoló délszláv memorandum benyújtását

Genf, november 27.

A népszövetségi tanács bizalmas ülést tartott s azt a kérdést vitatta, mikorra tüzzék ki a délszláv jegyzék és emlékirat tárgyalását: a Saar-ügyben összehívott és december 3-ikára halasztott rendkívüli tanácsülésre, a január 21-ike helyett már 10-ikén összeülő rendes ülésre, avagy december 10-iki kezdettel tisztán ezzel a problémával foglalkozzék-e újabb rendkívüli ülés?

A kérdésben eddig nyilván nem döntöttek véglegesen. Titulescu román és Tevfik Rüşdi bej török külügyminiszter Párisba utazott, hogy Flandin miniszterelnökkel és Laval külügyminiszterrel többek között megbeszélje, hogy a Népszövetséghez benyújtott délszláv jegyzéket, a magyar kívánságnak megfelelően, azonnal letárgyalják-e, avagy annak vitáját későbbre halasszák. Amint ismeretes, Jettics beadványa azt kérte, hogy az ügy tárgyalását a legközelebbi rendes tanácsülésre napirendjére tüzzék ki, már pedig a legközelebbi rendes ülésnek csak január 21-ikén

kellene megkezdődnie. Ujabb ugyan arról volt szó, hogy az ülésnek a saarvidéki népszavazásra való tekintettel korábban, már január 10-ikén ülne össze, viszont most egyes értesülések szerint felvetődött Genfben az a gondolat, hogy a népszavazást január 13-ikáról halasszák későbbre, mert Németország jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy a népszavazás rá nézve kedvező eldőlte esetén a bányák megváltásával járó pénzügyi kötelezettségeinek eleget tudjon tenni. Ez azonban egyelőre csak kombináció s mindössze a Wiener Montagsblatt számol be róla. Avenol népszövetségi főtitkár szombaton még arról értesítette a magyar küldöttséget, hogy a délszláv jegyzék tárgyalását a januári rendes tanácsülésre tüzték ki, de nem sokára ezután Eckhardt Tibor magyar főmegbízott benyújtotta kormányja jegyzékét, amelyben az ügy azonnali tárgyalását követeli. Hogy a magyar indítvány alapján a helyzet mennyiben változott meg, azt még nem tudni. A most folyó bizalmas tanácskozások fogják eldönteni.

ten összeülő rendkívüli tanácsülésnek szótobbsággal kell döntenie a sürgősség kimondásáról, valószínű, hogy az ügy tárgyalását mégis januárra halasztják. Anglia ugyanis egyenesen ellene van a marseillei merénylet tárgyalásának, Franciaország pedig érthető okokból minél későbbi időpontra akarja kitolni a vitát. Anglia és Franciaország magatartása bizonyára befolyásolni fogja a tanács többi tagjának az állásfoglalását is. Olaszország ugyan feltétlenül támogatja Magyarországot az azonnali tárgyalás követelésében.

Olaszország, amely a napokban még azt kívánta, hogy az ügyet hagyják aludni, váratlanul foglalt állást az azonnali tárgyalás mellett. Ugyátszik ezt a módot látja most a legkevésbé veszélyesnek.

Az olasz magatartás szempontjából igen jelentős az a hír, hogy állítólag Suvich olasz külügyi államtitkár repülőgépen Bécsbe érkezett, majd rögtön kiutazott Műrtstegbe, Starhemberg herceg birtokára, ahol — amint már jelentettük Gömbös magyar miniszterelnök és Schuschnigg kancellár részvételével vadászat és ennek kapcsán tanácskozás folyik a genfi magatartásról.

KÉSZ A DÉLSZLÁV EMLÉKIRAT IS

Diplomáciai körök értesülése szerint a délszláv jegyzéket bizonyító adatokkal alátámasztó emlékiratot Jettics kedden adja be a népszövetségi főtitkárságnak. A Reuter-ügynökség szerint a délszláv emlékirat a Magyarországgal szemben felhozott vádak egy részét a Franciaországban elfogott terroristák vallomásaira, másrészt a múlt évi zágrábi összeesküvés per során elhangzott vallomásokra s végül egy Pogoriletz Ilona nevű horvát emigráns nő leleplezéseire alapítja, aki 5 évig élt együtt a Belgiumban elfogott Persetz-cel s pontosan ismerte a jankapusztai tábor életét.

A kamara és szenátus ülése

Interpellációs roham a kamarában

Bukarest, november 27.

A képviselőház hétfő délutáni ülésén a napirend előtti felszólalások során heves összetűzés keletkezett Constantinescu-Bordeni georgista és Bejan többségi között a prahovamegyei prefektus állítólagos visszaélései miatt. Ezután Serdici nemzeti-parasztpárti kérdést intézett Manolescu-Strunga ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez, igaz-e, hogy az olajgyárak kartellbe lépnek és hogy új cukorkartell készül azzal a szándékkal, hogy ismét felemeljék az árakat?

Ezután a nemzeti-parasztpárti képviselők az interpellációk egész sorozatával rohamozták meg a kormányt. Ghelme-gheanu amiatt jelent be interpellációt a pénzügyminiszternek, hogy a költségvetési bevételek az év első hét hónapjában 18 százalékkal maradtak alatta az előirányzatnak és ilyenképpen máris 2 milliárdos deficit állott elő. Madgearu a Steuard-szerződés ügyében interpellál. Kérdi a közlekedésügyi minisztert, tudja-e, hogy a döntőbíró, amelynek Dimitrescu bankkormányzó volt az elnöke, 55 millió lej kártérítésre ítélte az államot, az ítéletet azonban francia nyelven szerkesztették meg, már pedig az alkotmány 126-ik szakasza értelmében idegen nyelven hozott ítéletek semmiek. Megtette-e a miniszter az intézkedéseket az államra nézve annyira hátrányos döntést megsemmisítésére. Madgearu ezenkívül a kereskedelmi és kontingentálási politikai miatt is interpellációt jelent be, azzal, hogy a kormány ezen a téren nem áll a helyzet magaslatán. Raducanu a kormány szövetségi politikáját támadja annak kapcsán, hogy az állam lefoglalta a központi szövetségi bank 15 milliós letét-

jét. Hudita szintén nemzeti-parasztpárti a kolozsvári és jasi egyetemen eszközölt kinevezések miatt jelent be interpellációt a közoktatásügyi miniszterhez.

Ezután az előadó felolvassa a választfelirati javaslatot, majd az ülést szerdára polják el, amikor is kezdetét veszi a felirati vita.

A SZENÁTUS

A szenátusban Leonte Moldoveanu elnökletével elparentálták Mavrodi alminisztert, Russu Aprodianu szenátort és Pimen metropolitát, majd Botez előadó itt is felolvasta a felirati javaslatot. A szenátus egyébként kedden is tart ülést.

A georgista-párt parlamenti csoportja a képviselőház ülése után értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy támadni fogja a Skoda-jelentést, mert az nem teljes, hiszen más bűnösök is vannak a fegyverkezési panamának.

Egy asszony,
aki tudja, mit akar

ez a címe a legújabb

LIL DAGOVER

filmnek,

mely külföldön táblás házak
mellett hónapok óta fut

Az
ODOL
fogkrém
közkeletességének megvan
az alapos oka

Hála alkalikus hatásának, az Odol fogkrém neutralizálja a szájsavat, amely a rágás folyamán keletkezik és a szájból maradt ételmaradékokat erjedésbe hozza. Odol fogkrém kiküszöböli a szájsavat és ezáltal megóvjaa a fogakat a romlástól.

Ha egészséges fogakat akar, használjon naponta háromszor

ODOL
fogkrém

Kongressuson tárgyalják
sérrelmeiket a vendégipari
munkaadók

Bukarest, november 27

Vasárnap megkezdődött Bukarestben a vendégipari munkaadók országos szövetségének kongresszusa. Erdély részéről Fándrich Zoltán (Nagyvárad) és Szirmay Károly (Kolozsvár) jelentek meg a nagygyűlésen. A kongresszus követelte az összes adók és taxák egységesítését, a pótdadó-kvóták eltörlését, továbbá a bírságok és a késedelmi adók elengedését, valamint a globális adó helyett bevezetett szuperkvóták leszállítását. Hétfőn a kongresszus a belső szervezeti ügyeket tárgyalta le.

Meghűlésnél, nátháláznál, torokgyulladásnál, mandulalobnál, fülkatarrusnál, valamint légfajdalmaknál és szagatásnál naponta fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz nagyon jól tesz, mert a gyomorbelesatornál alaposan kitisztítja és desiniciálja, azonkívül pedig megfelelő emésztést biztosít. Egyetemi orvostanárok véleménye szerint a Ferenc József víz hatása gyors, kellemes és megbízható, ezért használata járványok idején is igen előszerűnek bizonyul.

December 1-én

**Revízióellenes
gyűlések lesznek
országsszerte**

Bukarest, november 27

A Revízióellenes Liga központi bizottsága elhatározta, hogy december 1-én, amikor tudvalevőleg Erdélynek az okmányokkal való egyesülését ünneplik, országsszerte revízióellenes gyűléseket rendez. A Liga vezetői közbenjártak a közoktatásiügyi miniszternél, hogy ezen a napon az iskolák is megünnepeljék az egyesülés eseményét.

Felvágta ereit egy kolozsvári táncosnő

Kolozsvár, november 27
Szombaton éjszaka öngyilkossági szándékkal megmérgezte magát, majd felvágta ereit a Regál kávéház egyik ismeretlen táncosnője, Ida Popic. Hírek szerint a táncosnő összeveszett a barátjával s emiatti elkeseredésében visszavonult a szobájába, nagymennyiségű Carmolt vett be, majd felvágta az ereit is. Súlyos állapotban szállították a sebészeti klinikára. Felépüléséhez nincs sok remény.

Lőrinczy Mózes ügye a tábla előtt

Kolozsvár, november 27
A kolozsvári tábla előtt hétfőn délután kezdődött meg a híres Lőrinczy Mózesnek, a Kereskedelmi Hitelintézet sikkasztójának fellebbviteli tárgyalása. A Lőrinczy-ügy annakidején országos feltűnést keltett, különösen akkor, amikor az addig tökéletesen megbízhatónak tartott bankember megszökött és átúszva a Dnyesztert, Oroszországba szökött ki, ahonnan később hazatoloncolták.

A vádat Ilea főügyész helyettes képviseli, a vádlottnak pedig három védője is van, Giurgiu dr., Bratu dr. és Mircea Georgescu ügyvédek személyében. A Kereskedelmi Hitelintézetet Fábrius dr. képviseli.

Az ügyész még abban az ötrendbeli családi ügyben is fenntartja a vádat, amelyben a törvényszék felfeltette a vádlottat, sőt vádat emel György Viktor és Bodnár Béla ellen is, akiknek, mint az Autóglob tulajdonosának és könyvelőjének szerinte feltétlenül tudniuk kellett Lőrinczy tüzelméről.

Az ügyész előterjesztése után a bíróság úgy határozott, hogy a tárgyalást csak szerdán délután folytatja.

Vasárnap is folytatódtak Prágában a német- és zsidóellenes tüntetések A német egyetemen beszüntették az előadásokat

Prága, november 27

Az a szombat délelőtti felvonulás, amelyet a cseh egyetem hallgatói rektoruk és tanáraik vezetése mellett a német egyetemhez rendeztek, hogy kiköveteljék a történelmi egyetemi jelvényeket, vasárnap heves német- és zsidóellenes tüntetéseké fajult. A tüntetők főként a mindkét nembeli ifjúságból verbuválódtak és nemzetiszínszalaggal vonultak a német egyetem elé. A tömegben több nacionalista cseh politikust is meg lehetett figyelni.

Vasárnap a rendőrség megszállta a középületeket, az utcákon pedig motoros járőrök portyáztak és rögtön jelentést tettek, ha valahol zavargás keletkezett. Az ilyen helyekre aztán nagyszámu karhatalom szállt ki. A délelőtti folyamán több sebesültje is volt a rendcsinálásnak, amelynek során újabb 67 előállítás történt. A tömeg többhelyütt kísérletet tett arra, hogy kiszabadítsa az elfogottakat.

Az este beálltával megújultak a zavargások. Egy csoport tüntető 7 óra tájban megrohmozta a Manege-kávéházat és bántalmazta a zsidó vendégeket. Az ostrom alatt a kávéház ablakait beverték. Egy másik cseh tüntető-csoport bezúgta a német színház ablakait is, sőt az előállítások miatt közúti zűrdutott a kerületi rendőrség épületére is. A karhatalomnak csak éjjel tájára sikerült a rendet teljesen helyreállítani.

A tüntetésekre és zavargásokra való tekintettel a német egyetemen a hétfői nappal beszüntették az előadásokat, minthogy pár nap múlva a karácsonyi szünet ugys kezdett vette volna. Így január közepéig nem lesznek előadások.

Az egyetemi jelvényeket, amelyek megszerzése miatt a tüntetések megindultak, a német egyetemről valószínűleg a közoktatásiügyi miniszteriumba viszik át és ideiglenesen ott veszik őrizetbe, a míg szabályszerű eljárással átadhatják a cseh egyetemnek.

TÜNTETÉS

A MAGYAR KÖVETSÉG ELŐTT

Vasárnap délután a cseh diákok tüntetése a prágai magyar követség előtt is megismétlődött. Mintegy 150 diák vonult fel „Pufj Magyarország, éljen Jugoszlávia” kiáltásokkal. A rendőrség a közbelépésre nem látott okot. A déli órákban egyébként a német egyetem rektora átnyújtotta a cseh egyetem rektorának azokat a történelmi jelvényeket, amelyek miatt a zavargások kezdődtek.

ELLENTÜNTETÉS BÉCSBEN

A prágai események zajos diáktüntetések váltottak ki Bécsben is. Az egyetem aulájában beszédek és szavalókönyvek hangzottak el, később pedig a diákok egy csoportja a cseh követség elé vonult és hangosan tüntetett a csehek ellen. A rendőrség gummitokkal verte szét a tüntetőket. Délután a műegyetemen ültak ki a diáktüntetések, amelyek során több cseh diákot erősen elverték. A rendőrség több zavargót letartóztatott.

Kamatláb-emelés Olaszországban

Róma, november 27

Az Olasz Bank a leszámítolási kamatlábat 3 százalékról 4-re, a lombardkamatlábát pedig 3 és fél százalékról 4 és fél százalékra emelte fel.

Cetatea Albanál építik fel a Dnyeszter-hídat

Bukarest, november 27

A telefontársaság befejezte az előkészületeket az Oroszországgal való telefontársaság felvételére. Már csak a nagyvezérkar hozzájárulása szükséges, hogy a Dnyeszter két partján kiépített vezetéket a rendes forgalom részére is összekapcsolják. Cetatea Albából már megtörtént az első próbabeszélgetés Odesszával. Fővárosi jelentés szerint úgy a román, mint a szovjet hivatalos körök lemondtak arról, hogy Tighinánál építsék fel az összekötő hídat. Ehelyett Cetatea Albánál teremteneek vonatösszeköttetést a két ország között.

Olaszország megtagadta a horvát menekültek kiadását

Róma, november 27.

A torinói felsőbb bíróság az iratok áttanulmányozása után úgy döntött, hogy Pavelicet és Kvaterniket nem adja ki Franciaországnak. A döntés indoklása szerint a Franciaországtól és Jugoszláviától benyújtott bizonyítékok nem elégségesek arra, hogy a két horvát menekültnek a marseillei merénylőkben való bűnrészesességét vitathatatlaná tegyék.

Általános razzia Párisban is

Páris, november 27

A szombatról vasárnapra virradó éjszaka a francia rendőrség az egész főváros területén általános razziát tartott. A razzia eredményeként 168 gyanús egyént vettek őrizetbe.

A LEJ KÜLFÖLDÖN

Budapest 3.42-3.46, Berlinben nem jegyezték, Prágában 17.35-17.65, Londonban nem jegyezték, Bécsben 2.55-2.57.

Öngyilkosság a bűnjelkamrában

Székesfehérvár, november 27.

A székesfehérvári ügyészség épületében különös és megrendítő öngyilkosság történt. Horváth Miklós ügyészségi főtiszt a bűnjel kamrában tükröt tartva maga elé, halántékába lött és meghalt. A főtiszt erdélyi származású ember, aki a menekülésre ment ki Magyarországra és helyezkedett el ott. Öngyilkosságát gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

JÖN!

Lil Dagover
Brassóba

(a Magyar rapszódia című film
főszereplője)

KONVERZIÓS TANÁCSADÓ

A rovatba tartozó megkereséseket
kérjük közvetlenül dr. Tanódy Endre
Bukarest, Str. Nifon 25 címre
küldeni

Helyreigazítás. A B. L. egyik utóbbi számában az érdeklődők kívánságára ismertetjük a konverziós kamatszámításra vonatkozó általános szabályokat és az egyes időszakokra érvényes kamatlábakat. Ebben a közleményben szövegezési hiba csúszott be, amelyre egyik érdeklődő figyelméztet és ezt most a következőkben igazítjuk helyre: A közleményben — rövidség kedvéért — együtt tárgyaltuk a falusi és városi konverzióba eső tartozásokat és az 1931. december 18-ig, valamint ettől a határnaptól 1934. április 7-ig járó kamatozatokat. A szövegből így az vehető ki, hogy a városi tartozások után is konverziós kamat jár 1931. december 18-tól 1934. április 7-ig, csakugy, mint a mezőgazdasági tartozások után és pedig a falusiaknál 2 százalékkal, a városiaknál 6 százalékkal. A helyes tétel azonban az, hogy a városi tartozások után csak 1934. április 7-től kezdődően jár a konverziós 6 százalékos, viszont eddig a határnapi a városiak tovább fizetik — 1931. december 18-ika után is — a szerződéses, vagy törvényes kamatozatot, természetesen az ott ismertetett kamattörvények korlátai között.

Ugyanabban a figyelméztető levélben azt is kétségekbe vonjuk, hogy a nemkézpénzzel, hanem váltóval egyenlített kamatok a fenti korlátok közé nem volna visszazárásihatók. Ez az észrevétel már nem helyes, mert a végrehajtási utasítás 3. bekezdése világosan mondja, hogy kiegyenlítettnek számít a kamat akkor is, ha a számlák lezárásával, vagy bármely más módon azokat tökéltették és az adós ezeket a műveleteket helyben hagyta. A „hármely más módon” való tökéltésnek egyik legszokottabb módja, hogy az adós, aki nem tudja a kamatozatot készpénzben fizetni, magasabb összegű váltót ad, mint az előző lejáratnál és így egyenlíti ki a kamatozatot. De a törvényhozói szándék világos, hogy csak a valódi és készpénzben fizetett kamatok revideálását akarja megtiltani, minden más kamatszámolás felülvizsgálható.

Jakab Ferenc, Măreștii, Putnamegye. Sajnos, nem tudom megvizsgáltatni. Ha a Banca Populăra egyességet kötött a betéteseivel és más hitelezőivel, akkor csak úgy tartozik fizetni, amint az egyességben van. Mindenesetre követeljük, hogy mutassák meg önnek az egyesség szövegét. Ha megtagadják, menjen be a Banca Națională ottani képviselőéhez és tegyen panaszt. Más segítség nincsen.

09320. sz. előfizető. A B. L. fentemlített számában részletesen megmagyaráztuk, hogy mikor milyen kamatok voltak érvényben, ezt minden egyes esetben nem ismételhetjük, szíveskedjék tehát ott megnézni. Amint leveléből látszik, adósa csak a tőkét vette számba, mert 250 lej 10.000 lej után jár, amennyi az ő tartozása, a konverziós csökkentés után, holott 6 1931. december 18-ig a törvényes kamatozatot köteles az adóssághoz számítani, attól kezdve pedig 1934. április 7-ig évi 2 százalékos. A tőke és kamat együttes összegének a fele marad az ő tartozása és ezután számítandó november 15-iki részletre 2,5 százalékos.

Rendes előfizető, Fogaras. A rendeletnek — így a végrehajtási utasításnak is — nincsen joga a törvényt módosítani, ellenben joga van azt magyarázni. A bíróság — és pedig a rendes bíróság — dönti el, hogy a vitás szöveg magyarázat-e vagy módosítás. A törvény és végrehajtási utasítás 72. szakaszainak eltérése tényleg vitára ad alkalmat és ebben bírói döntést kellene provokálni. Véleményem szerint a bíróság ebben az esetben nem fog módosítást megállapítani, mert a törvény szövege hézagossá és kiegészítésre szorul. A törvény csak azt mondja, hogy az adós betétkönyvvél fizetheti „tartozását” és nem mondja meg, hogy az eredeti, vagy a leszállított tartozását. Tehát magyarázatra szükség van és ha a végrehajtási utasítás ezt úgy értelmezi, hogy az eredeti tartozást lehet csak betétkönyvvél elszámolni, akkor tulajdonképpen ezt a hiányzó magyarázatot adja meg és nem sérti az alkotmányt. Emellett a magyarázat mellett szól az is, hogy a törvény helyenként megteszi ezt a megkülönböztetést az eredeti és a leszállított tartozás között. Viszont az ön álláspontja amellett szól, hogy betétet való fizetés a köztörvényi szabályok szerint is jogos, a konverzió pedig nem magyarázható úgy, hogy az adós helyzetét szigorítani, hanem csak úgy, hogy enyhíteni akarja. Mindezek azonban csak értelmezések és félő, hogy a bíróság a végrehajtási utasítás értelmezését fogja elfogadni.

B. A., Székelyhid. Ön falusi konverzióra jogosult és ha hitelezője nem akarja ezt elfogadni, akkor pereltesse magát és a perben igazolja jogosultságát.

24 év óta előfizető. A szövetkezet nem mint „konverziós adós” élvezi a kedvezményeket,

TRAGIKUS KÉPEK

A NÉVELEMZÉS ORSZÁGÁBÓL

Bírósági döntés ellenére is állami iskolába kényszerítik
a magyar szülők gyermekeit Marosmegyében

Öt karácsonyfalvai szülő esete a névelemzéssel

Marosvásárhely, november 27.

Legutóbb a katolikus státus kolozsvári nagygyűlésén hangzottak el elkeseredett hangú tiltakozások a névelemzés ellen. A felszólalók megállapították, hogy egész Erdélyben dühöng a névelemzés rendszere és arra a konklúzióra jutottak, hogy a törvény védelmét kell igénybe venni a jogtalan névelemzési zaklatásokkal szemben.

A törvényes védelem keresése nem most merült fel először, sőt többszörös bírói döntés nyilvánította már törvénytelennek a névelemzésnek ezt a formáját,

de egy-egy falusi tanító erőszakossága mindig nagyobb erőnek bizonyult, mint a bíróságok döntése és nemcsak a naponta megismédlődő esetekben de ott, ahol bírósági döntés mondotta ki a jogtalan-ságot, megmaradt a sérelem és hogy a szülők elkerüljék a folyton megismédlődő büntetéseket, valamint a szakadatlan zaklatásokat, végül mégis kénytelenek voltak az állami iskolákba átengedni gyermekeiket, ahol még az újs között sütni sem szabad magyarul.

A névelemzés különösen Marosmegyében vált hirhedt, amely, mint nem teljében székely, hanem vegyes lakosságú

megye és különösen ki van téve a román tanító törekvéseknek. Az a törekvés már előrevetette árnyékát, amikor a vármegye kilenc székely községet lecsatoltak a román községek csatoltak hozzá a magyar lakosság ellensúlyozására. Az utána következő elrománosító törekvések legfontosabb állomása volt a névelemzés rendszere. Ezek az anyagi és erkölcsi jellegű szakadatlan zaklatások végül arra bírták a szülőket, hogy a bírósághoz forduljanak védelemért. Így került tárgyalásra — többek között —

a székelypajai szülők keresete a vásárhelyi járásbíróhoz.

A HIRHEDT NYOLCADIK SZAKASZ

A névelemzést a tanítók az iskolaügyi törvény 8-ik szakaszára való hivatkozással hajtják végre. Ez a szakasz arról intézkedik, hogy

román nemzetiségű szülő csak az állami elemi iskolába irathatja gyermekeit. Itt kezdődik a tanítók és az iskolaügyi hatóságok önkényes feladata, amikor, szerintük, nem magyar hangzású nevű gyermekeket kényszerítenek a román iskolába. Ez a kényszerítés elsősorban súlyos anyagi konzekvenciákkal jár, ha a szülő nem veti alá magát az iskolai hatóság rendelkezésének.

Ílő izben a szokásos napszám egy negyedére büntetik a szülőt, másodszor, feleire, harmadszor háromnegyedére, végül az egész napszámra.

Ha azonban a szülő még ezután is kitart amellett, hogy csak magyar iskolába járattja gyermekét, következik a bírósági eljárás. Emellett, természetesen ki van téve másirányú zaklatásoknak is amíg végül be nem adja a derekát s hogy megszabaduljon a zaklatásoktól, átírattja gyermekét az állami iskolába.

Másik eset, amikor a szülő fordul bi-

rószághoz és kéri a névelemzés jogtalan-ságának kimondását, amit a bíróság ki is mond, de a szülő mégis elvesztette a pert.

A BÍRÓSÁG DÖNT — A TANÍTÓ VÉGREHAJT

Igy történt Ráduly József és Már Dávid székelyvajai lakosok esetében is. — Mind a kettő bírósághoz fordult és a marosvásárhelyi járásbíró kimon-dotta, hogy mindkét esetben jogtalan a tanügyi hatóság rendelkezése, mert a szülők református vallású magyarok s az iskolaügyi törvény 8-ik szakasza csak kimondottan román nemzetiségű szülők gyermekeire rendeli el az állami iskolai kötelezettséget.

Ezek után, ugy-e, el sem képzelhető más, minthogy a szülők boldogan hazatértek s bírói döntéssel kezükben nyugodtan járatták gyermekeiket a református iskolába? Azt már nem.

A tanító, mintha mi sem történt volna, továbbra is folytatta a büntetést és a zaklatást, amíg a szülők megtörtek és mégis engedtek a terrornak s gyermekeik most állami iskolába járnak.

szülőknek összesen nyolc gyermeke látogatta az iskolát.

Maradt volna megint a bíróság, amely az eddigi gyakorlat alapján bizonyára elismerte volna a szülők igazságát, de a karácsonyfalvai magyarok ettől már viszszaadtak.

Négy szülő itt is megtörte a terror alatt s belenyugodtak, hogy gyermekeiket átíratták az állami iskolába.

Belenyugodtak, mert az ellenállás nemcsak szakadatlan herce-burcát jelent számukra, hanem súlyos anyagi áldozatot is, amit nem képesek elteremteni.

EZZEL EGYÜTT ÉLEK VAGY HALOK...

Egy szülő nem nyugodott bele a döntésbe, aki pedig a legnagyobb nyomásnak van kitéve, mert

ő az egyetlen az öt közül, akinek egyik öse görög katolikus volt.

Jáni Dávid bejelentette, hogy semmiféle büntetés ellenére sem hajlandó gyermekét kivenni a református iskolából,

mert mindig magyar volt és azt akarja, hogy a gyermekei is azok maradjanak.

„Ezzel élek és ezzel halok” — jelentette ki és most sorra járja Vásárhelyen a hatóságokat, hogy érvényt szerezzen igazságának, — bátran, egyedül az államhatalom karácsonyfalvai, rossziindulatú, kis szolgálai szemben...

Asztalos Sándor

Bankcsőd Nagyváradon

Nagyvárad, november 27.

A nagyváradai törvényszék a betétesek kérelmére elrendelte a csődöt a Biharmegyei Általános Takarékpénztár ellen. A törvényszéki végzés kihirdetése után a bank helyiségeiben megjelent a csődtömeggondnok és helyettese és azonnal hozzáfértek a bankvallalat üzleti könyveinek felülvizsgálásához, valamint a csődvagyontelárolásához.

Amikor még a költségekben is elmarasztalják a minisztériumot

Erdély magyar közönségének még bizonyára emlékeztében él Borcsa Gergely csikszerepai tanár esete, akinek leányát a névelemzés alapján ugyancsak román iskolába akarták kényszeríteni, de a marosvásárhelyi tábla nemcsak kimon-dotta ítéletében a rendelkezés jogtalanosságát, hanem az összes felmerült költségek megtérítésére is kötelezte a közoktatásügyi minisztériumot.

Am a bíróságok liába helyezik illegálisnak a névelemzést, az üldözés tovább tart, amint ezt a legutóbbi karácsonyfalvai eset is bizonyítja.

ÖT SZÜLŐ ÉS NYOLC GYERMEK KÁLVÁRIÁJA

Karácsonyfalván az elmúlt héten öt szülőnek kézbesítették ki a tanügyi ha-

tóság végzését, amelyben értesítik őket, hogy

megbüntették, amiért román származásuk ellenére, a református felekezeti iskolába járatták gyermekeiket.

Az öt szülő: Jáni Dávid, id. Jáni János, ifj. Jáni János, Muntyán Péter és Nagy Mihály tiltakoztak az intézkedés ellen, miután

egy kivételével mindegyik be tudja bizonyítani, hogy a dédnagyapja is református magyar volt.

A szülők próbálkoztak felettes tanügyi hatóságnál elérni a rendelkezés megsemmisítését, de nem tudtak eredményt elérni s az alatt behajtották rajtuk az egyre fokozódó büntetéseket, ami jelentékeny összeg volt számukra, mert az öt

hanem a törvény 52. szakasza alapján. Ennek a következtében közbűös, hogy kiegyeztek-e és az sem lényeges, hogy ön tett-e nyilatkozatot és azt visszavonta. Amilyen egyességet a szövetkezet hitelezőivel létesített, az önnel szemben is érvényes és csak az egyesség értelmében járó hányadokat és részleteket követelheti. Ebben benne van a válasz az Ön összes kérdéseire. Levelében nem közli, hogy az adós szövetkezet kapott-e ilyen egyességet, de ezt feltételezem abból a válaszból, amit önnek adott.

Gőzgép 73281. Az egyessége érvényes és önre kötelező. Ha ennek értelmében nem fizet, az eredeti megállapodás értelmében hitelezője a tulajdonjog fenntartási záradékot érvényesítheti. Konverziós szempontból a kezes a főadóssal egyenlő elbírálás alá esik, de ha neki nagynak van konverziós jogcíme, akkor annak alapján élvezi a konverziót, tekintet nélkül arra, hogy ön azt elvesztette. Egyébként a tartozásnak lejben való átszámítása nemcsak az ön által kötött egyességen alapszik, hanem a Vajda-törvény szerint is átalakult a tartozás,

igaz, hogy ez vitás, de kétséges, hogy a bíróság miként fog dönteni.

Reisner Mór, Ilia. A hitelezőnek joga van bármely adóst a konverzióból visszautasítani, még akkor is, ha az illető a konverziós feltételeknek megfelel. Ez a törvény 40. szakaszának a rendelkezése, ez ellen az adós nem tehet semmit. Ebben az esetben a hitelező tíz éven át 1 százalékos kamatot kap és tíz év után esedékes az egész tartozás. Viszont az adós jogosult ilyenkor még a kifizetett kamatozatot is visszazárolni és pedig a mindenkor érvényben volt „törvényes” kamat alapján. Hogy ez mennyi és pedig időszakonként milyen magasságú, azt szíveskedjék megnézni a jelen konverziós tanácsadó bevezetésében közölt lap-számunkban. Ehhez önnel akkor is joga van, ha időközben a váltót leszállították. Ezt a törvény nem mondja ki, de az én véleményem szerint ez a helyes magyarázat. Önnel mindenesetre ügyvédhez kell fordulnia, mert egyedül nem fog a bankokkal boldogulni.

Könyörületes hitelező. Az özeveg tartozása konverzió alá esik, tekintet nélkül annak ere-

detére és természetére. Ön csak akkor vitathatná, hogy nincs konverziós jogosultság, ha a vőre való átirás 1931. december 18-ika után történt. Erre vonatkozóan nincsen adat az ön levelében. Ebben az esetben az özeveg elvesztette konverziós jogát, mert a törvény khrdésekor nem volt ingatlan tulajdonos és a vőre nem szerezte meg a konverziós jogosultságot, mert 1931. december 18-án még nem volt ingatlantulajdonos. Ön egyébként is csak az özeveget tartozik adósként elfogadni, mert az a megállapodás az özeveg és veje között, hogy a tartozásokat utóbbi fizeti, önnel szemben nem érvényesíthető.

A külföldi lapok szenzációja

Egy asszony,
aki tudja, mit akar

Ki volt hát Szilveszter éjszakájának betörője?...

Helyszíni törvényszéki tárgyalást rendeltek el — az aradi gyermekkorházban

Arad, november 27.

Két évvel ezelőtti történt: Szilveszter éjszakáján ismeretlen tettesek kifosztották az aradi gyermekkorházat. A nyomozás nagy meglepetéssel végződött, a rendőrség a „betörőt” — Janota János, a korház gondnoka személyében tartóztatta le.

A pód szerint Janota önbetörést követelt el, hogy ezzel bizonyos szabálytalanosságokat leplezzen le. Ezenkívül a vizsgálat során az is kiderült, hogy Janota há-

ris kereskedelmi iskolai diplomát használ. A törvényszék kétévi fogságra ítélte. Az első fórum ítéletét a tábla és a Semmitörvényszék is helyben hagyta. A jogerős ítéletet is megtámadta azonban Janota védője: újrafelvételt kért az ügyben, amit el is rendeltek.

Az aradi törvényszék helyszíni tárgyalást rendelt el. Az aradi gyermekkorház apró betegek között tehát komoly taláros bírák jelennek meg, hogy újra feltegyék a kérdést: ki volt hát Szilveszter éjszakájának betörője?

Egész sereg házkutatás volt Kolozsváron

A rendőrség előkelő román személyiségek-nél is levizsgál

Kolozsvár, november 27

Az elmúlt éjszaka a kolozsvári rendőrség Pulca rendőrkésztor vezetésével egész sereg házkutatást végzett ismert baloldali felfogású emberekkel, különösen azoknál, akik tagjai az antifasiszta ligának és a Szovjetbarátok Szövetségének. A házkutatás során nem kimélték a kimagaslóbb román személyiségeket sem s így meglátogatták többek között Bugnariu T., Bindea és Dehelean tanárokat, valamint Pampu egyetemi tanársegédet. A házkutatások ered-

ményeként, vagy talán ettől függetlenül, őrizetbe vették Ilyés József droguistát és Ernster Sámuel magántisztviselőt.

A házkutatások céljáról és eredményéről a rendőrség semmiféle felvilágosítást nem ad ki. Az érdekeltek között az a hír terjedt el, hogy az antifasiszta liga Bukarestben hirdetett gyűlését akarják a házkutatásokkal és letartóztatásokkal lehetetlenné tenni. Erre a bukaresti gyűlésre ugyanis bejelentette részvételét többek között Henry Barbusse, André Gide és lord Morley is.

A Kormányzó Tanács által elbocsátott 2000 magyar köztisztviselő kártérítési perében

Illetéktelennek mondta ki magát a párisi döntőbiróság

Bukarest, november 27

A Dimineata párisi tudósítója jelenti, hogy a párisi döntőbiróság ítéletet hozott az eskütellet megtagadása miatt elbocsátott erdélyi magyar köztisztviselők ügyében, akik tudvalegőleg kártérítést pert indítottak a román állam ellen.

Amint ismeretes, 1918-ban az erdélyi Kormányzó Tanács (Consiliul Dirigent) határozatot hozott, hogy minden olyan köztisztviselő, aki leteszi a román államnak a hűségessküt, tovább is megmarad állásában, azokat pedig, akik megtagadják az eskü letételét, minden további nélkül elbocsátják. A Tanács felhívása következtében mintegy 2000 tisztviselő tagadta meg az esküt, majd később arra való hivatkozással, hogy 1918-ban a román államnak nem volt szuverén birtoklási joga Erdély fölött, mely joggal kérték a békeszerződések ruházták fel, az elbocsátó határozatot a párisi döntőbirósághoz megfellebbezték és 1918-tól 1921-ig, a trianoni szerződés aláírásának időpontjáig.

A karrierhez nem szükséges származást is füllenteni

Iréneke aradi randevuja a multtal

Zilahy Irén szépségkirálynő aradi látogatása

Iréneke megérkezett Aradra. Hatalmas bördöndökkel, kizárólagos, elegáns és kábítóan: Zilahy Irénke, az Aradról elszármazott Zilahy Irénke borbogott Aradra. Öt napig tartózkodásra jött a művésznő, öt napig tart a látogatás: Irénke randevuja a multtal!

Elegáns és nagyszerűen, tündöklöve és kábítóan jött haza Zilahy Irén, ez a mesterségesen pávává lényesszett embermárka, aki bizony-bizony szürke verbececske volt, amikor kiröppent Arad városának szűk kalitka-keretei közül. Mert nagyon egyszerű emberek nagyon egyszerű kislánya volt Irénke. Egyszerű szűkecske, egyszerű gyermeke volt ez a kislány, aki most hazajött, hogy találkozzék — a multtal.

Tévedés: senki sem akarja Irénkenek szeméretre vetni az aradi multat. Tévedés: senki sem mondja azt, hogy Irénkenek szegénylőre kellene, hogy ki volt. Ellenkezőleg, meg szeretnénk jegyezni, hogy Irénke mindent meg lehetne bocsátani, mindent: kacérkodását a színpadon, amelyhez szépségén kívül vajmi kevés köze van, a karrierjét, amellyel annyi nagy tehetséget vert testlösszal, ragyogóan, tündöklősen, hiábaváls nagyszerűségén minden megnyilatkozását mindezt igen, meg lehetne bocsátani Zilahy Irénke művésznőnek. Csak egyet nem: hogy szégyelli a multját. Ezt megbocsáthatatlannak tartjuk, erről szeretnénk néhány szót szólni.

★

A művésznő ugyanis szégyeli — a

A budoárban

vagy az uccán,

a hölgyek, akik a **Chat Noir** illatosított kölnvizet használják, feltűnnek

A parfüm a női báj fontos alkateleme. Semmi sem emeli ki annyira rafináltan és elegánsan a szép vagy előkelő hölgy személyiségét, mint az az édes illatár, amely övezi. Megjelenése megmarad mindenkinek az emlékezetében. Az illat érzékei azokkal az idegekkel állnak szoros kapcsolatban, amelyeket szimpatikus vagy szerelmi idegeknek nevezünk, éppen ezért az illat fontossága a hódításban rendkívül nagy. Éppen ezért azok a hölgyek, akik a titok kulcsát ismerik, hogy előszeretettel használják a

„Chat Noir” illatosított kölnvizet. Az illatosított „Chat Noir” kölnviz egyike azon kevés készítményeknek, amelyekben teljesen megbízhat.

EAU DE COLOGNE

Chat Noir
Lady

multját. Budapesttől fölfelé, Nyugatra, minden felé tagadja a multját: „lengyel nemesi család sarja vagyok” csicsergi édesen a saját hiszékeny munkatársai előtt és eltagadja, gondosan titkolja, hogy nagyszerűen felszökő karrierje bizony az aradi szegénység szürke trambulínjáról indult el. Irénke letagadja a multat, Irénke lengyel nemességet füllent magának — és mégis eljött most Aradra, hogy találkozzék a letagadott, elfelejtett régen elmúlt multtal.

★

Miért jött haza Zilahy Irén? Miért volt be Aradra tüneményes életsikerének teljes pompájában? Meg akarta mutatni ennek a városnak, hogy neki sikerült, tudomásunkra akarta hozni, amit amúgyis tudtunk, hogy nem ragadt bele két piszkóta-lába az aradi aszfalt szürke masz-szájába, saját tündöklését akarta csodálni az elakadt kisváros tompa unalom-visszfényében?

Igen. A művésznő eljött, hogy megtagadja a jelenjét. Megtagadja a jelent, mint ahogy megtagadta az aradi multat. Irénke nyilatkozott az újságírók előtt és nyilatkozata hemzseg a nagyotmondásoktól, a „felvágós” kijelentésektől: Irénke nagyról, nagyit, tetszeleg, páváskodik.

Zilahy Irén megtagadta Aradot és lengyel nemességet füllentett magának — külföldön. És Zilahy Irén megtagadja most saját karrierjét: megtagadja a szépségét, amellyel gyenge skálájú tehetségét felövezte, megtagadja azt a karriert, a melyet valóban befutott.

Színpadi sikerekről beszél, filmsikerekről: arról beszél, hogy tehetségével lábait elé hajtotta a világot. Arról beszél, hogy filmjeivel keres annyit, hogy „nem is tudom mennyi pénz van a folyószámlá-

mon”, azt igyekszik elhitetni velünk, hogy a tehetsége röpi fel, fel a magasba, még mindig feljebb, megállás nélkül — a művészet csillagos égének dűlője felé.

★

Pedig kár.

Kár megtagadni a jelent szép Zilahy Irén, mint ahogyan kár volt megtagadni az aradi multat is. Kár lengyel nemességet füllenteni és kár itthon „beadni”, beblöffölni, hogy a Gréta Garbo meg a Gaál Franci elbujhatnak a kegyed tüneményes tehetsége mellett.

Maradjunk talán meg ragyogó örök fiatal szépségénél művésznő és maradjunk meg amellyel, hogy magyar színpadon komoly művészi sikert még nem aratott.

— Székrekedésnél, gyomorrontásnál, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, májduzzanatnál, vérnyomásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorra egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet.

tott fenomenális tehetsége. Maradjunk meg amellyel, hogy tényleg vannak lengyel nemesség és tényleg vannak nagy, átütőerejű tehetséggel feltörő művészek is de ezekhez vajmi kevés köze van Zilahy Irénnek, akinek lehet annyi a pénze, mint a pelyva, az életművészetén és a társasági színészkedésén túl bizony vajmi kevés köze van az igazi művészet-hez.

Balla Károly

Egy asszony, aki tudja, mit akar

HIREK

Baradlai László:

Végre, egy befutott ember

A befutott ember — ritkaság ez a mai világban — megdicsőült mosollyal az arcán fogadta a gratulációkat. Huszonkilenc éves életében végre elért valami pozitív eredményt. A mai naptól kezdve van végre egzisztenciája. Nem mondhatják többé, hogy haszontalan tagja a társadalomnak. Eddig ugyanis ezt mondták róla azok, akik szerencsésebbek voltak, mint ő, jobb helyre született és a polgári élet fixfizetéssel alátámasztott várából gögösen néztek ki az utcára, ahol egy sereg hajszálnyira hozzájuk hasonló ember abból élt, hogy a villanyóra alatt ácsorgott, köpködött, a napot leste vagy — amikor rendőrségi ember nem volt a közelben — a fennálló társadalmi rendet bírálta, nem egészen cenzuraképes szavakkal.

A befutott ifju ragyogó arcán világosan látható, hogy utolérte az állforradalmárok örök sorsa. A lázadásnak vége, nincs értelme többé. Az ember azért lázad, mert irigyl, hogy neki nincs és másnak van. A befutott ifju is lázadó volt eddig, a mai naptól kezdve azonban előlépett, elveiben és viselkedésében szobatiszta polgárrá.

Most már egzisztenciája van, sőt mi több, fix jövedelme. Nem kell ácsorogni az igazgatói irodák rideg városbáiban, nem kell naphosszat céltalan ajánlkozásokot írni, nem kell szivrepesve az újságot a hátulsó lapon felnyitni és családostan leejteni, mert ismét kevés a betöltendő állások című rovat és az apróhirdetésekből inkább a „molett barna keres megértő, energikus lelki barátot”, mint a gyárigazgató mérlegképes segéd-könyvelőt.

Most már talán erre a fixjövdelemre házasodni is lehetne. Persze, ma még egy kicsit korai a dolog, de később majd utána néz. Biztosan szívesen fogadják majd. Miért ne? A pupos leányt, akinek sok a hozomány, szintén elveszik. Ő pedig nem is pupos.

Csak éppen féllába van. Az is valami? Legalább nem viszik el katonának. Ugyis olyan háborús hírek kringenek a levegőben. Azután meg nem is áll olyan rosszul neki az a félláb. Ha idősebb volna, azt mondhatná, hogy hadirokkant.

Mindenestre a féllábát meg kell becsülni. Elvégre annak köszönheti ezt a biztos, nyugodt egzisztenciát.

Furcsa... Hogy el volt keseredve, a mikor hat évvel ezelőtt a vonat levágta a féllábát. Hogy is volt csak? Elgondolkozva ment át a sorompónál. Az járt az eszébe, hogy idestova öt éve lesz, hogy a kereskedelmében leértécséigzett és még egy pillanatig sem volt iróasztala. Még sohasem kapott elsőjét fizetést, még sohasem vett egy olyan ruhát, amelyre elmondhatta volna, hogy a „saját keresetem”. A sorompó nem volt leeresztve, a pályáról hanyag volt vagy feledékeny, ő nem vette észre, hogy a vonat jön...

Mire felébredt a kórházi ágyon, már hiányzott az egyik lába.

Egy ügyvéd rábeszélte, hogy indítson kártérítési keresetet a vasut ellen. Nem kért tőle előleget. Vállalta a pört, utólagos fizetésre. Hat évig húzódott az ügy. Tegnap végre megkapta a végleges ítéletet. Visszamenőlegesen, élete végéig hat-száz lej tartozik neki a vasut fizetni. Hat évvel ezelőtt történt a szerencsétlenség. Most egyszerre ötvenezer lej kap, azután minden hónapban hatszázat. Az ötvenezerből vesz egy kis cukorka-üzletet, azonkívül jön a havi hatszáz. Valóságos és komoly vagyon ez a mai világban.

A befutott ember, megdicsőült mosollyal fogadja a gratulációkat. Tuláradó boldogságában elismerően simogatja végig azt a falábat, amelynek mindent köszönhet.

A körülötte levő nincstelenek, hajdani barátai, akiktől most már a beérkezett ember tudatos gögijével elhúzódik, irigyl.

Végre, egy befutott ember.

Egy asszony, aki tudja, mit akar

— Szilágymegyei hírek. Tudósítónk jelenti: Kiss István szintársulatával 5 napig játszott Szilágypírban és a közeli községekben. — Sbilágy Pírban, Kőrösön, Szodorón és Pelleben nagy skarlát-járvány pusztít, eddig 6 gyermek pusztult el ebben a betegségben. — A bályoki előjárásnál Pap Veturia bejelentette, hogy Margittára költözik Dandi N. ottani gazdálkodóhoz, akinél házyezetőni állást foglal el. Alig tartózkodott a hivatalban, amikor az ura berontott, rátámadt az asszonyra egy nagy disznóölő késsel és azzal akarta leszurni. A hivatalban levő tisztviselőnek sikerült a feldühödött embert megakadályozni, hogy tettét végrehajtsa. A mikor a csendőrség kihallgatta, azt vallotta, hogy azért akarta megölni, mert

az asszony elhagyta a mással akar együtt élni Margittán. — Szilágymegyében az utak oly rosszak, hogy azon közlekedni egyáltalán nem lehet. Néhány héttel ezelőtt az egész megyére kiterjedő akció indult meg abban az irányban, hogy az utadók hátralékosai köz munkával is fizethetik adóikat. A kőbányákban ingyen termelhetnek ki követ az egyes községek. Így egy Tasnád mellett levő községben, Tasnadszavradon is kezdetét vette a köz munka. Amikor a kőbányában dolgoztak a munkások, a bányák egyik része eddig még ismeretlen okokból beomlott és maga alá temette a munkásokat. A legsúlyosabban Lovas György sérült meg, aki a lehulló kőtörmelékek alá került, kezét, lábát eltörte és súlyos belső vérzést kapott.

ABLAK

Nem lehet szó nélkül elmenni Joachim Ringelnatz német költő és festő halála mellett. Mert Ringelnatznak nemcsak a halála, de az élete is csodálatos volt. Mint matróz éveken át óceánjáró hajókon dolgozott és első írásait is a matrózéletből merítette. Egy csapásra felfelezték. Divatos író és költő lett, az új német irodalom sokoldalú tehetsége, aki a Querschnitt című híres német folyóiratban finom tollrajzaival is feltűnést keltett. Azután jött a Harmadik Birodalom és Ringelnatz börtönbe került, ahol tüdőbajt szerzett. Magas körök intervenciójára szabadlábra került. Szabad lett, de nem volt mit ennie. A világ írói és művészei néhány kéttel ezelőtt felhívással fordultak a molett emberiséghez, hogy mentse meg az éhhaláltól Ringelnatzot. A felhívások amint látszik, nem lett kellő fogadtatva. Joachim Ringelnatz költő, író és festőművész éhenhalt. Utolsó kérése az volt, hogy tartsák titokban a halálát. Nem akarta, hogy tudják, már nem él. Észrevételül akart erről a világról megszökni, csendben, minden feltűnés nélkül. Mint aki felesleges volt. Egy ember, aki el akarta felejteni önmagát. (sp.)

— „Felakasztotta magát egy szalonai kereskedő” cím alatt megírtuk, hogy Herschkovits Márton szalonai kereskedő öngyilkos lett és hogy családi bajai miatt vált meg az élettől. Rubin Samuelt most annak a közlését kéri, hogy Herschkovits Márton nem családi bajai, hanem rossz idegállapota kergette halálba.

— Egy nappal elhalasztották az aradi Egyesült Bank igazgatói bünperének ítéletkihirdetését. Aradról jelentik: A törvényszéknek hétfőn kellett volna ítéletet hirdetni az aradi Egyesült Bank igazgatóinak bünperében. Az ítéletkihirdetést azonban egy nappal — keddre — elhalasztották, mert a bíróság nem készült el az ítélet indokolásának feldolgozásával. Kiszivárgott hírek szerint a kettős tanácsban véleménykülönbség is támadt, úgyhogy emiatt esetleg kedden sem lesz ítéletkihirdetés, hanem harmas tanácsra egészítik ki a bíróságot és ebben az esetben újra tárgyalják a pert.

Törvényjavaslat a házassándók kötelező orvosi vizsgálatáról

London, november 25.

Kilmaine lord javaslata terjesztett a Westminsteri Lordok Háza elé, amelyben azt indítványozta, hogy az angol házassági törvényt úgy módosítsák, hogy a házasságra lépni szándékozó felekre nézve kötelező legyen orvosi bizonyítvány felmutatása arról, hogy teljesen egészségesek, mielőtt az anyakönyvvezető, vagy pap elé lépjenek.

A lord javaslata szerint az orvosszakértőnek négyféle bizonyítványt kellene kibocsátani:

a) amely szerint a felek tökéletesen alkalmasak arra, hogy házasságra lépjenek és gyermeket hozzanak a világra;

b) amely szerint valami egészségi oknál fogva a felek egyelőre nem léphetnek házasságra, de bizonyos idő múlva ismét jelentkezhetnek orvosi vizsgálatra;

c) amely szerint a felek vesztély nélkül házasságra léphetnek, de a házasság gyermektelen kell maradjon;

d) amely szerint a feleknek nem szabad házasságra lépni egymással. Ide azik az esetek tartoznak, amikor a házasság, nem csupán a születendő gyermekek, hanem a felek szempontjából is határozottan veszélyes lenne.

— Táncestélyek az országfejlesztési kölcsönjegyzés érdekében. Szilágysomlyórtól jelentik: Gurzeu Mihály dr. vármegyei prefektus indítványára a szilágysomlyói román, magyar és zsidó nőegyletek szombatnagysikerű táncestélyt rendeztek a hatóságok segítségével és közreműködésével. A táncestélynek 20 ezer lej tiszta jövedelme volt. Ezt az összeget felosztották a rendező nőegyletek között, amelyek aztán az egész rájuk eső részt az országfejleszté-

si kölcsönre jegyezték. Hasonló célú táncestélyt rendeztek Zilahon is.

— Egyházi ügyekkel kapcsolatos becsületsértési és rágalalmazási perekben ítélkezett az aradi törvényszék. Tudósítónk jelenti: Hétfőn délelőtt egymásután két egyházi vonatkozású becsületsértési és rágalalmazási perrel foglalkozott az aradi törvényszék. Hónapokkal ezelőtt a református lelkeszavatási harc során Szentiványi Elek dr. ügyvéd Nagy Zoltán jelölt mellett korteskedett. Egy gyűlésen emiatt Lész Endre presbíter azzal vádolta meg az ügyvédet, hogy korteskedésért 50 ezer lejt kapott. Az ügyvéd pert indított. A tárgyaláson Lész bocsánatot kért, amit az ügyvéd el is fogadott azzal, hogy a bocsánatkérés hírlapi közlemény formájában is napvilágra jusson. Ezen az alapon aztán létrejött a béke, mire a bíróság az eljárást megszüntette. — A másik eset az aradi szerb hitközséggel kapcsolatos. A hitközség egyik gyűlésén Radovan Milivoj követelte Putericzy János kizárását, mert szerinte Putericzy méltatlan arra, hogy a hitközség tagja legyen. Putericzy az ellene felsorakoztatott vádakra hazugnak nevezte Radovant, aki emiatt becsületsértési pert indított. A törvényszék 1500 lejre marasztalta el Putericzyt.

— Ellopták a világ legkisebb zsebóráját. Londonból jelentik: A londoni Tyme óráscégtől ellopták a világ legkisebb zsebóráját. A mikroszkopikus zsebóra platinából készült, számlapja 3 négyzetmilliméter, értéke 95 font.

HUSÉG

Berta felbontotta eljegyzését

— Mondd csak, azt a szép gyémántgyűrűt is visszaküldted a vőlegényednek, amit az eljegyzésre kaptál? — kérdezi tőle egyik barátja.

— A gyűrűt? Már miért adtam volna vissza? Hiszen a gyűrűt ép úgy szerettem, mint azelőtt.

ALTALANOS VÉLEMÉNY, HOGY:

**BUTORAINK
VEZETNEK
IZLÉSBEN
MINŐSÉGBEN**

Egyszer az életben vásárol butort, tehát jól gondold meg, hol szerzi be szükségletét.

Sokezer vevőnk igazolja, hogy cégünkben nem csalatkozhatik.

SZÉKELY és RÉTI BUTORGYÁR
R.-T.
BRASSO, BUCUREȘTI, MAROSVÁSÁRHELY.

— A váltóórnek sem sikerül mindig. Nagyváradról jelentik: Leu Vasile váltóór az élesdi állomáson leugrott a mozgó vonatról, hogy kötelessége után lásson. Nem először tette ezt már, ezúttal azonban olyan szerencsétlenül esett le, hogy két lába a kerekek alá került, amelyek mindkét lábfejét levágták. Súlyos sebével a kórházba szállították.

— Száz éves fennállását ünnepelte a zilahi Városi Kaszinó. Tudósítónk jelenti: Vasárnap délelőtt 11 órakor diszkygyűlés keretében ünnepelte a zilahi Városi Kaszinó fennállásának 100 éves évfordulóját. A diszkygyűlést Gazda Endre dr. elnök nyitotta meg, majd a Kaszinó két legöregebb tagjának, Kerekes Ernő nyugalmazott gimnáziumigazgatónak és zilahi Kiss Ernőnek a visszaemlékezéseit ismertették a Kaszinó történetéről. Felolvasták azután a társaság egyesületi üdvözlő táviratait s ezek között Balázs Árpád táviratát, amelyben a híres nótaköltő melegen köszönti a nagymultú Kaszinót. Üdvözlő beszédek tartottak Kádár Gézáé, Udvari József dr., Jakabfy Izsákné, Kerekes András, Bölöni Zoltán s aztán a dalárda és az iparoskör elnökei. Este jólsikerült táncestély zárta le az ünnepséget.

TALÁLÓS KÉRDÉS

Melyik a legszerencsésebb rovar?
— A moly, mert nyáron bundában van, télen pedig fürdőrúhában.

* Utmutató a kettős könyvvitel gyors és könnyű elsajátítására. Összeállították Neuländer Otto és Marovic Iván. Ára 30 lej. Póstaí szétküldéssel 35 lej. Csak a pénz előzetes beküldése mellett küldi a Brassói Lapok könyvosztálya.

(*) Csermely: Ami két Miatyánk között van. Egy egész kornak, a múlt század utolsó két évtizedének az ország társadalmát forrongásban tartó felekezeti kérdései izzanak ebben a regényben, amelynek minden mozzanata és gondolata, mesésövésének drámai fordulatai élesen világítanak rá arra, ami örök ember és épen ezért mindig mai és mindenkori érdeklő. A regény hőse a fiatal Blatigrűn Gerson, dúsgazdag, de a világtól egészen elmaradt topolyházi vallásos zsidó család egyetlen fia, aki eleven alakja korának, az ellentétbe hozott emberiségnek. Lelkében két világnézet vívja meg harcát és kergéi majdnem halálba a regény hőst. Az örök szerelem, amely szívtől-szívig vezet, fénylő aranyhúdként csillan fel a regényben és hatalmas ível köti össze a két szenvedő szerelmet — Gerson és a gentry családból származó Adamik Piroskát — s az ő személyükben tágítogó mély vermet, amelyet a múlt század 80-90-es éveinek meghasonlott korasított ember és ember vallás és vallás között. Igazi írói ajándék ez a regény, amelyet az olvasóközönség és bizonyára a magyar irodalom is hálás elismeréssel, őszinte elragadtatással fogad. A regény két részének történetét tíz éves időköz választja el egymástól. Az egyes részek külön is kaphatók. Kemény kartonkötésben kötetenként 60 lej. A teljes regény egybekötve egészvászonkötésben 144 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályánál, Brassó, Károly király-u. 56-58 az udvarban.

— A Föld korának megállapítása — uranitszemcséből. Londonból jelentik: J. S. Dolury, a manitobai egyetem földtantanára, a Manitoba államban levő Point du Bois mellett talált tíz grammnyi uranitszemcséből megállapította, hogy a föld kora 1,725.000 év. Hozzátette, hogy az ő kutatásaitól függetlenül Bécsben végzett számítások ugyanezt az eredményt mutatták. Az uranít a világ legértékesebb fémje, és alig remélhető, hogy mennyisége az egész föld kerekében meghaladja az egynegyed kilót.

Az újfajta „vezér” úi parancsa:

Szálljatok le a lóról, bánsági magyar telepesek!

Milyen az új kisebbségi hős és mi az igazi szenzáció azok előtt, akiknek a földből kell megélniök — A borsmenta és a lenmag legendája

Temesvár, november 27.

A mindennapi élet és megélhetés apró, de legalmasan érdekes kérdései kerültek mindegyik szembe velem, ahol a bánsági magyar telepesek sorsáról érdeklődtem. Jellemző és tanulságos volt ez. A világ nagy eseményei valahol a felső rétegekben viharznak már csak, legalábbis az ő számukra. Semmi, de semmi nem olyan fontos nekik, mint a mindennapi élet, a megélhetés, a nyomaiból való kibontakozás, az emberhez méltó életformához való ragaszkodás és az ehhez való lehetőségek megkeresése.

Nagyon jól van ez így. A marseillei tragédia, a pártok viaskodása, a Skoda-ügy, a kormány bors és minden egyéb ugynevezett „nagy kérdés” eltörpül és eljellemtelenedik, ha arról van szó, hogy kifizeti-e magát a buza termesztése. Értékesíthető-e egyáltalában a kukorica s mi az, amit a megmaradt kicsinyke birtokok az eddigi eredményeknél jobban adhatnak szorgalmas, élni akaró, de tájékozatlan és gazdaságilag elmaradt művelőiknek.

AZ IGAZI NAGY EMBER ÉS AZ IGAZI „SENZÁCIÓ”...

Nemrégiben cikket közzeltünk arról, hogy kisebbségi sorsban az egyéni érvényesülés és kiemelkedés elsősorban lelki dolog s nem mennyiségi, hanem minőségi ismertető jelei vannak. A kisebbségi élet igazi nagyságai nem lehetnek világhírességek, viszont azt a munkát, amit nekik kell elvégezni, csak ők végezhetik el, más senki s ennek a munkának a végzése nálóban nagygyá teheti őket.

Koppány Rezső egy ilyen mai kisebbségi nagyság a bánsági magyar telepesek előtt. Ő az újfajta „hős”, akinek minden mozdulatára és szavára figyelnek, akitől csodákat várnak. Pedig ez a Koppány nem akar „hős” lenni s nincs benne semmi az ősmagyar Koppány vérből. Csendes és hasznos ember ő, aki a földet járja, az istállókat vizsgálja, száraz és nagyon tárgyilagos előadásokat tart s nem hogy rajongana, hanem egyenesen haragszik — a lovakra. A Bánsági Magyar Gazdasági Egyesület főtitkára s ez a cím nem magasrangú tisztviselő és nagy jövedelmet jelent neki, hanem folytonos munkát. Dehát éppen ezért hős ő, az újfajta kisebbségi hős, aki csodát is mivel, ha akar.

— Óteleken egy hold földből 100 ezer lejt hoztak ki!

Ennél áhítatosabb mondatot valóban nem lehet elképzelni ma, földet turó emberek között. Csoda ez, igazi csoda. És ezt a csodát Koppány

mivelte. Addig beszélt, érvelt, biztatott, amíg akadtak óteleken emberek, akik rászánták bus fejüket a „burjántermesztésre”. Koppány szerint ennek a községnek a földje és éghajlati viszonyai kiválóan alkalmasak arra, hogy a borsmenta-növény eredményesen megteremjen. A kísérlet kitűnően bevált és egy hold valóban, igazolhatóan 100 ezer lejt hozott. A gyógyszerkereskedelem kapva-kapott az új forráson, hiszen azért is ilyen drága ez a növény, mert olyan kevesen termesztik, már pedig minden mentolos-orvossághoz, fogmosó-péphez és szájszélítő vízhez szükséges.

Hasonlóan kitűnő eredménnyel járt, különösen a múlt évben, a lenmagtermesztés is. Ez is a Koppány ötlete volt, aztán akadtak segítőtársai, akik az ötletet „kereskedelmessítették”. Temesváron megalakult a lenmagolajgyár s úgy szervezte be a termelést, mint a cukorgyárak szokták. Azok a községek, amelyek bekapcsolódtak ebbe a mozgalomba, észrevehetően jobban bírják a gazdasági harcot, mint a többiek.

„CSAK AZOK A LOVAK NE VOLNÁNAK!”

ruresán hangzik ez egy ilyen nevű emberrel kapcsolatban s különösen akkor, ha azt is tudjuk, hogy Koppány valóban régi magyar családból származik, — de igaz, hogy ez az új magyar „hős” nem szereti a lovakat. Legutóbb Facsád és Igazfalva községek látogatták meg. Ennek a falunak a telepeseit annak idején a magyar Alföldről hozták a Bánságba. A kemény és büszke alföldi magyarok nem hitték volna el senkinek, hogy ők nem tudnak gazdálkodni, legalábbis nem úgy, ahogyan új helyükön kell. A buzát és a kukoricát tekintették komoly és magukhoz méltó dolognak csak s azért természetűek azóta is kitartó konoksággal a buzát és a kukoricát. Aztán lovakat tartottak. Másfajta állat nem igen illet hozzájuk. A jó pedig büszke állat, de inkább parádera való, mint igásmarháának. És van még egy nagy-nagy hátránya: kevés trágyát ad s az sem értékes nagyon.

Facsádon és Igazfalván a föld kevés trágyát kapott s nem bírta szegény tovább a zsarolást, amit a folytonos buza- és kukorica-termelés

Jön!

**Egy aszony,
aki tudja, mit akar**

jelentett. Ezek során át annyira kihasználódott, hogy alig-alig volt termőképesége. Legutóbbja ugyanis aztán nem adta vissza már a vetőmagot sem. Néhol holdanként alig termett több 100 kiló buzánál. Ez már szinte az éhínséget jelenti. A két község sirt, jajgatott. Koppány kiszállott hozzájuk, megvizsgálta a földeket s megállapította a tényállást.

Végül szinte könyörgött a büszke magyaroknak:

— Az Isten megfizeti, hagyjatok fel a lóval és tartsatok szarvasmarhákat, mert az leg-
alább... trágyát ad nektek...

Áttérni a szarvasmarhára a lóról, nem olyan gyors és egyszerű dolog. A földeket pedig okvetlenül javítani kell. Koppány azt ajánlotta, hogy három-négy évig lóherét és lucernát termesszenek. Nagyon jó takarmány ez, teheneiket lehet tartani rajtuk. Ahol téhen van, ott tej is van, ahol tej van, ott lehet már gondolni a tejszövetkezet megalakítására. A Bánságban ritkaságszámba megy a tejszövetkezet. Ott legtovább gazdag földbirtokosok foglalkoznak tejgazdasággal.

A Székelyföldön pedig egész vidékeket tartanak el ezek a kis tejszövetkezetek.

Facsádnak és Igazfalvának tehát már mutatkozik a kibontakozás útja. Csak rá tudjon lépni a gazdaközönség, legyen benne kitarítás. A dolog nem könnyű, néhány év munkája kell hozzá. És ezalatt a néhány év alatt tovább kell nyomorogniuk. Szegény Alföldről odakerült büszke, lovas magyarok! Újfajta vezére szorultak, amely „leszállítja őket a lóról” — és így segít rajtuk. Kacsó Sándor

ÁBEL AMERIKÁBAN

53

REGENY

Írta: TAMASI ARON

Éppen azon gondolkodtam, hogy vajjon most mit csináljak! A legegyszerűbb utat az lett volna, hogy bemenjek és mindent elmondjak, ahogy volt. De tudtam azt is, hogy egyrészt nagy és szigorú prédikációt fogok hallani ismét, másrészt Gáspár bácsi is elveszti azt az ijesztő hatalmat, amit a szíriaiak lehetett köszönni. Ugy határoztam, tehát, hogy nem fogok hazamenni, hanem délután ötig eltöltöm valahogy az időt. Nekiindultam és céltnalul kezdtem járni az utcákat. Bolyongásomban elvetődtem egy parkba is, ahol leültem és pihentem. Rajtam kívül még sokan száradtak a napon, jórészt mind szegény, megkopott emberek. Egy kicsi vidámságot csak a játszódozó gyermekek okoztak, valamint a fürge verebek, akik nagyon bátrán viselték magukat.

Volt időm s így sokáig elnéztem az embereket, nemkülönben mindazt, amit látni lehetett. A szemem és az értelmem mindenbe belékapaszkodott, pedig na-

gyon jól tudtam, hogy most a szemléltetés helyett magamba kéne tekintenem. Bé egészen a lelkem mélyébe, hogy ott a gyávaság és a hazugság ördögének a tojásait megkeressem és kegyetlenül kidobáljam. S bé egészen az én emberi természetem völgyébe, hogy onnét a ködöt, amely minden cselekedetemre és jószándékomra rátelepszik, a hitnek és a bátor elszántságnak a fényével kiűzzem.

A kezem ökölbe szorult és azt mondtam:

— Most ezt megcselekszem!

Éppen akkor egy ember csoszogott felém, a hátán nagy kosár volt és a kezében perces rud. Ahogy megálltam, egyszerre nagy ur lett a hasam és reám parancsolt, hogy legalább egy perccet és két kilót áldozzak fel neki. Ezeket meg is vásároltam engedelmesen, aztán a magambatekintésnek szabadságot adtam, amíg a táplálkozást lefolytatom. Mert éppen az utolsó kilóval tartottam, amikor lassu járással és lehajtott fejjel ar-

rafelé jött egy öregebb ember. Nem sokat vigyázkodott, hanem leült mellém a padra és egy újságot vett elő, hogy abból olvasson. Ahogy kinyitotta az újságot, szinte az ölibe ültem örömben, mert a hirlapja magyarul volt írva. Valahogy észre is vette lelkesedésem, mert felém fordította a fejét és azt mondtotta:

— Ugy látom, maga is magyar.

Nem titkoltam előtte kilételemet s jö-
izüen elbeszélgettünk mind a két vilá-
ról: az otthoniról és az ittvalóról. Elég
bölcs kőszáló ember volt s azt mondotta,
hogy a maga idejében szépen tudott he-
gedülni. De az igazság és az emberi jó-
lét elmozdítása nem erősen sarkalta,
mert úgy okoskodott, hogy sem igazság
nincsen ebben a földi életben, sem pedig
jólét az érdemesek számára. Azt feleltem
neki, hogy ha az emberiség valami szót
kitalál, akkor annak a szónak mégis ta-
karnia kell valamit s ennél fogva az „igaz-
ság” és „jólét” csakis olyan dologot rejte-
gethet, amelyet kideríteni és amelyért
küzdeni emberhez méltó lehet. Az öreg
mosolygott hívó szavaimra és azt mon-
dotta, hogy most efféle dolgokról többet
nem beszél, hanem pontosan egy esztu-
dó mulva jöjjenek el erre a padra s akkor
mondjam meg neki, hogy kinek volt igaza!
(Folyt. köv.)

Az országfejlesztési kölcsön

Megtakarított pénzt teljesen biztosítja
és adómentes jövedelmet nyújt.

Az országfejlesztési kölcsön

Megerősíti a nemzeti védelmet.
Biztosítja a lej aranyparitását.
Szaporítja a nemzeti jövedelmet.
Ellátja az országot jó utakkal és modern kikötőkkel.

Az országfejlesztési kölcsön

Ha a jegyzés meghaladja az 5 milliárdot, minden
évben 15 kis és nagy aláíró **milliomossá** tesz.
A nyeremény húzásoknál 40 a áirónak, 40 egyenként
500 000 és 250 000 lejes nyereményt juttat.
Viszont 230 kötvény tulajdonos, 1935 február 1-től kezdve
minden évben egy-egy 100 ezer lejes jutalmat kap.

Az országfejlesztési kölcsön

Megvédi a nemzet pénzt és munkáját.
Biztosítja az állam nyugodt fejlődését.
Eshetőséget nyújt, hogy 880 lej ellenében **milliomossá** legyen.

K Ö Z G A Z D A S Á G

A régi kompenzációs kivitel visszaállítását követelik a gabonaexportőrök

Oriási veszteségeket szenvedtek a gabonakereskedők az új kiviteli rendszer által előidézett áresés következtében — Kilátástalan a gabonapiaci helyzet

Bukarest, november 27.

A régi gabonakereskedők és exportőrök körében valóságos pánik uralkodik az új kiviteli rendszer miatt, amely minden üzleti lehetőséget kizár és rendkívül súlyos veszteségeket okozott azoknak a kereskedőknek, akik régebben készletekkel fedezték külföldi eladásait. Egyrészt ugyanis külföldön egyre esik a gabona ára, exportálni nem lehet, viszont belföldön is ma jóval olcsóbban lehetne az esedékes szállításokat lefedezni, mert a kereslet hiánya miatt az itteni piacokon is feltartóztatatlannak esnek a gabonák.

A kikötőkben rohamosan emelkedik a beraktározott gabonamennyiség, amely az elmúlt héten újabb 1100 vagonnal növekedett.

Brailában gyűlést tartottak az exportcégek és gabonakereskedők, nagybirtokosok és hajózási vállalkozók, akik Baicoianu igazgató, a Banca Națională központi adminisztrátor delegéje előtt viharos tiltakozást rendeztek az exportrendszer ellen.

A gyűlésen résztvevő szakemberek rámutattak arra, hogy a kellően elő nem készített törvény kihirdetésével váratlan ársuhanást idéztek elő a gabonapiacra és különösen az árpa, tengeri és bab egyetlen hét alatt vagononként 4000—8000 lejre lett olcsóbb és az irányzat további áresésre mutat.

Azok a gabonások, akiknek fix átvételi szerződéseik vannak, tönkre mentek és képtelenek folytatni a foglalkozásukat, a többiek pedig olyan závarosnak látják a külfölddel való kapcsolatokat, hogy senki sem mer új üzletekbe bocsátkozni.

Végeredményben a brailai gabonakereskedők azt kérték, hogy állítsa vissza a kormány a régi kompenzációs exportot, vagy a legrosszabb esetben hosszabbítsa meg ezt a rendszert legalább december 31-ig, hogy a gabonakereskedők teljesíthessék a régi exportrendszer alatt vállalt szerződéses kötelezettségeiket. Ennek a kívánságnak az alátámasztására elhatározta a brailai gyűlés, hogy a konstancai és galaci gabonakereskedőkkel és exportőrökkel karöltve küldöttséget menesztjenek Manolescu-Strunga miniszterhez, hogy előterjessék ezt a kívánságukat. A bizottság

fel fogja kérni a minisztert, hogy utazzék ki személyesen valamelyik kikötőbe és győződjék meg a helyszínen, hogy milyen katasztrófát jelent a kivitelre az új rendszer.

Külön érdekes fejezet a halálárasztást új exportrendszernek az a beadvány, amelyet a nagy külföldi gabonacégek itteni képviselői terjesztettek a kormányhoz. A Romániában dolgozó nagy gabonakiviteli cégeket tudvalevően Páris, Rotterdam, vagy Antwerpen finanszírozza. Ezek a cégek rendszerint úgy dolgoznak, hogy minden jelentősebb gabonavétel előtt a külföldi házak megfelelő összegeket utalnak át francia frankban, vagy más valutában és így a Banca Națională már 4—6 héttel a tulajdonképpeni export előtt megkapja a kívánt áru ellenértékét devizában.

Ilyen körülmények között ezekre az exportcégekre igazán csak fölösleges adminisztrációt jelent a Banca Națională által előírt sok és komplikált formáság, amellyel az exportőrök kötelezve vannak a fuvarleveleiket a deviza behajtása érdekében a jegybankra engedélyezni. Az érdekelt exportcégek úgy is határozta, hogy ők nem veszik tudomásul ezeket az előírásokat, mert hiszen nekik állandó folyószámlájuk van devizában a Banca Națională és így az általuk exportált gabonát nem kell utólag inkasszálni.

Azt, hogy a Banca Națională mit szól ehhez az állásponthoz, nem lehet tudni,

különösen most, hogy a már-már elintéztnek vélt ellentét Slăvescu pénzügyminiszter és Manolescu Strunga között teljes erejével kibombant és könnyen politikai komplikációkra is vezethet. De a külföldi gabonaexportcégek esete mutatja legjobban, hogy milyen előkészületlenül lépett életbe a kormány azt a szerencsétlen torzszülött és tökéletesen rendszert, amely kiszámíthatatlan károkat okoz az ország gazdasági életének.

Ilyen körülmények között csak természetes, hogy a gabonák lanyhák és esnek. A buza Konstancában 40—42—45 ezer lej, Brailában 45—47.500 lej, Galacon 49.000 lej. Az árpa ára 23.750 és 24.500 lej között váltakozott, nagyon kevés üzletkötés mellett, mert az exportőrök képtelenek hivatalos valutaárfolyammal kalkulálni és a kiviteli prémiumot sem kapják.

Galacon már 22 ezer lejért is lehetett árát venni. A tengeri ára is visszaesett

4000 lejjel. Nyirkos tengerit már 8—9000 lejért lehet kapni, száritóba való tengerit 130—135 lejért, defekt kukoricát 145 lejért, régivel kevert árut 170—180 lejért, száraz ideit, vagy tavalyi tengerit 190—200 lejért, de az átlagos ár 15.000—16.000 lej nedvességi tartalom szerint. A zab ára is gyengült 250—280 lejre 230—245 lejre Konstancában, 305 lejre 285—300 lejre Brailában és 270—290 lejre Galacon. A rozs 330 lej.

A második exportkategóriába sorozott hüvelyesek és olajmagok ára egyáltalán nem emelkedett, ahogy remélték, mert nem lehet tudni, mit kaphatnak az exportőrök az átengedett devizákért.

amíg az egész kivitel és behozatali rendszer bizonytalan és minden percben felbomlással fenyeget. Egyetlen esetről tudnak gabonakereskedők, hogy egy Dániába szülő export devizájának 60 százalékaért 37 százalékos felárat ígértek a hivatalos

Megtámadták a „Semănătoarea” mezőgazdasági gépgyár 100 millió lelűli kényszeregyességét

Van-e konverziós vesztesége annak, aki a mezőgazdasági váltók túlnyomó részét a Banca Naționalănál visszleszámitoltatta?

Bukarest, november 27.

Rendkívül nagy érdeklődés előzi meg azt a konverziós pert, amelyet az évek óta fizetésképtelen „Semănătoarea” mezőgazdasági gépgyár kényszeregyessége ellen indított a cég egyik hitelezője, a Banca Basarabiei. Mint ismeretes, a Semănătoarea cég a Hoffherr-Schranz-Clayton-Schüttlemorth romániai üzemeit és raktárait vette át, amikor a háború alatt az ellenséges államok vagyonát elkobozták. Mint kimondottan állami jellegű mezőgazdaságfejlesztő vállalat, a „Semănătoarea” az agrárpolitika következtében több mint százmillió veszteséget szenvedett és habár a kormány és a Banca Națională többször is segítségére siettek nagyobb hitelekkel, a cég képtelen volt kényszeregyességet kérni a konverziós törvény 50-ik szakasza alapján, miután a Banca Naționalănál visszleszámitolt 38 milliónyi váltóból 28 millió konverzió alá eső mezőgazdasági adósktól származik.

A kényszeregyesség elvi megadása ellen a Banca Basarabiei fellebbezéssel élt, még pedig rendkívül érdekes indoklással. Eszerint a Banca Națională az állam 70 százaléka kártalanítja az általa visszleszámitolt agrárváltók leírásáért, míg más hitelező minden ellenszolgáltatás nélkül képtelen lemondani követelésének nagyobbik részéről. Így tehát a „Semănătoarea” céget a Banca Naționalănál levő 28 millió lej értékű váltónál nem éri veszteség a konverziós törvény miatt és így még a konverziós törvényben minimumként megkövetelt 15 százalékos mezőgazdasági kihelyezése sincs meg, tehát nem kaphatja meg az 50-ik szakasz alapján kért kényszeregyességet.

Az érdekes ügyben november 30-ikán lesz az első tárgyalás.

Egymilliárd lej értékű szójababot vettek meg előre a németek

Szójabab — és nemzetközi politika

Bukarest, november 27.

A legutóbbi minisztertanács kizárólagossági jogot adott a „Sola” nevű részvénytársaságnak arra, hogy tetszés szerinti területen termelhesse kísérletképpen szójababot és azt ugyancsak kizárólagossági joggal exportálhatja.

A szójabab népszerűsítésére alakított részvénytársaság, amelyben Constantin Garoflid, Manolescu-Strunga, Argetoianu és más agrárius vezetőpolitikus foglal helyet, már hetek óta foglalkoztatja nemcsak a gazdasági szakembert, hanem a napilapokat is hovatovább nemzetközi jelentőségű politikai ügygő kezd kialakulni.

A szójabab termelése mindössze egy éves Romániában és a nyilvánossággal közölt adatok szerint az idén 30.000 hektáron termesztettek szójababot és hektáronként átlag 30 mázsa bab termett.

A szójabab ára minőség szerint 3—7 lej körül, vagyis az ideit termés értéke átlagos 5 lejes ár mellett 450 millió lej körül van. Jövőre a részvénytársaság 100.000 hektáron akar szójababot termeszteni és körülbelül egymilliárd lej értékű termést remél. A termés értékesítése biztosítva van, amennyiben Németország kötelezte magát, amikor Manolescu-Strunga ott járt Berlinben, hogy átveszi Románia egész szójababtermését. Németország évente 120.000 vagon szójababot fogyaszt és ennek negyed részét Románia szállíthatná fix átvételi szerződések alapján.

A szójabab-akcióról már régóta mondják,

hogy az Manolescu-Strunga messzemenő németbarát gazdaságpolitikájának egyik lépcsője csupán, amelyet tulajdonképpen Petrescu-Comnen berlini román követ készítet elő. A berlini követ, aki nemrég itthon volt, már régóta dolgozik a német-román gazdasági közlekedés érdekében és igyekezik eredményt memorandumba foglalt össze. Ezt a memorandumot most tanulmányozza a kormány és hir szerint az van benne, hogy

Petrescu-Comnen szerint Románia és Németország között könnyen helyre lehetne állítani a háború előtti áruforgalmat.

Németország olyan kompenzációs szerződést szeretne kötni Romániával, amilyen Jugoszláviával jött létre. Az erre vonatkozó eddigi tárgyalások azonban nem vezettek eredményre a román kormány ellenállása miatt. Ezt az ellenállást a németek különféle képpen igyekeznek leszerelni. És ide kapcsolódik bele a külkereskedelmi politikába a szójabab-üzlet, amely — ha beválna a hozzáfűzött remények — igen komoly tényezővé léphet elő a román-német külkereskedelmi mérlegben.

Az egyik bécsi lap, amikor értesült a román-német szójababegyezményről, igen érdekes cikket közölt berlini levelezőjéről és abban többek között arra emlékeztet, hogy a németek eredetileg Magyarországgal kezdték szójababot termeszteni, de mert az ottani kísérletek nem váltak be valami jól, most Romániával akarják ezt a tervet megvalósítani. A lap kíváncsiságának adott kifejezést vajon a román kormány elfogadja-e ezt,

árfolyam felett, de ez még semmiféle következtetésre nem alkalmas, elszigetelt eset. A bab ára 335—340 lejre 320 lejre gyengült erdélyi árunál, míg a közönséges regáti bab 290 lej körül ingadozik Konstancában. A brailai piacon 290—295 egy mázsa bab, Galacon pedig 305—340 lejre 300 lejre lanyhult a bab ára. Viktória-borsóért, amely valamikor 80 ezer lejen felül állott, a héten 63 ezer lejt fizettek. A köles Konstancában 280—300 lej, Brailában 370—380 lej. A tavaszi repce Konstancában 370—375 lejre visszament 350—360 lejre, a vadrepce 250—260 lej körül van, a navetta-repce 500 lej nársánsként. Napraforgómagért Konstancában 310—325 lejt fizettek, Brailában 290—300 lejt, Galacon 295 lejt. A kendermag ára 305 lejre lement 300 lejre. A lenmag ára 600 lej körül van.

Érdekes összehasonlítás céljából közöljük a besszarábiai Balti gabonajegyzéseit Szokványos buza 42—45 ezer lej, francia duplikát, 74—75 kilós buza 38—39 ezer lej, rozs 29—30 ezer lej, tengeri 125—130 lej, egyszerű bab 29—30 ezer lej, nagyszemű bab 44—45 ezer lej, napraforgó 263—270 lej, napraforgópogácsa 208—210 lej, kendermag 240—250 lej, lenmag 530—560 lej, mák 1000 lej, tökmag 525—530 lej, napraforgóolaj 1550—1600 lej, finomított olaj 1850—1900 lej mázsánsként.

a német részről jött ötletet, amelynek elfeltétele azonban igen nagy bizalom kell legyen a két ország közötti kereskedelmi kapcsolatok állandóságában.

Petrescu-Comnen ennek az érdeklődésben dolgozik, habár elgondolásának igen komoly politikai akadályai vannak Románia külpolitikai orientációja miatt. Viszont a németek éppen politikai támaszpontokat és új szövetségeket keresnek gazdaságpolitikai utakon.

Az említett bécsi lap szerint Petrescu-Comnen is tervezetet dolgoz ki a német-román gazdasági kolaboráció nehézségeinek elhárítására. Ez a tervezet évi 200 millió mázsa értékű áruforgalomra van beállítva, ami 10 millió lejt felel meg. Megnehezíti azonban ennek a megvalósítását a kétoldali devizakorlátozások kérdése és a devizahiány, amellyel mindkét ország küzd. Romániának szüksége van piacokra, mezőgazdasági termékei számára. Manolescu-Strunga akciója, amely romániai gyümölcs, különösen szőlő, alma és dió elhelyezésére irányult a német piacon, eddig nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. Most kerülne sorra új egyezmények megkötésére a romániai tengeri és árpa, élőállat és tojás kivitelére. Ezért készült Manolescu-Strunga miniszter Berlinbe. A legfőbb akadály az, hogy Románia a kivitt áruk értékének csak 60 százalékát hajlandó német iparcikkal vásárlására fordítani, a többi 40 százalékot szabadon rendelkezésre álló devizában akarja megkapni. Ebből a devizából akarja fizetni Románia külföldi tartozásainak kamatszolgáltatását, amelyet eddig a petróleumexportból eredő devizákkal fizetett. Csak hogy a romániai petróleumkivitel 50 százaléka a Deterding-csoport és csak az ezenfelüli deviza szolgál a külföldi adósságok törlesztésére.

A németek nagyobb szerepet szeretnének kapni a román petróleum értékesítésében. Ez azonban csak úgy volna lehetséges, ha a németek komoly tőkével érdeklődést vállalnának a román petróleumiparban, amit ma nem nagyon engedhetnek meg maguknak. Ennek ellenére bizonyos berlini körökben hajlandók lennének ilyen beruházásokra, ha előzőleg megkapták a szükséges politikai biztosítékokat.

Manolescu-Strunga, ha sikerül külkereskedelmi koncepcióját keresztülvinni a közelnapokban Berlinbe megy, ahol dr. Schacht már várja és akkor a szójabab valóban messzemenő gazdaságpolitikai következményeket érlelhet ki. Talán itt a magyarázata annak a híhetlenül kitartó és merev küzdelemnek, amelyet a Páris felé orientálódó Slăvescu pénzügyminiszter és a Banca Națională folytatnak Manolescu-Strunga új külkereskedelmi rendszer ellen és a bukaresti sajtó is azt a következtetést vonja le bizonyos külkereskedelmi megnyilatkozásokból, hogy Románia kereskedelempolitikája fordulponthoz közeledik, mint ahogy a külpolitika terén is komoly kísérlet történik a legutóbbi kormánytszervezés idején a német orientáció inaugurálására. Abból különben senki sem csinál titkot, hogy ha politikailag Romániát sok és nagyfontosságú szál fűzi Franciaországhoz, gazdasági szempontból kétségkívül előnyösebb lenne szomszédra a német orientáció. A kérdés ugropontja ott van, hogy a németek politikai célzattal keresik a gazdasági kapcsolatokat és itt Románia szembekerülne ne prominens politikai érdekeivel.

SPORT-ÉLET

Szomorú! Minden meccsen kiállítás!...

Őszi pontharcok alkonyán

Győztek: Ripensia, NAC, Crisana, Universitatea, Unirea Tricolor
Vesztettek: Gloria, Romania, AMTE, Venus, CFR
Döntetlen: Kinizsi-Juventus

Még egy vasárnap és a nemzeti bajnokság első osztályának őszi fordulójának lezárul. Sohasem volt talán olyan szorosan együtt a mezőny, mint most. Az első a nyolcadiktól négy pont választja el! És a Ripensia őszi elsője sem bizonyos még, mert a Kinizsinek kevesebb lejátszott mérkőzése van. A mostani vasárnap meglepetést nem hozott. Kisgólarányu megarcolt győzelmek, egy döntetlen és két nagyobb gólkülönbségű eredmény a mérleg. És még valami. Kellemetlen meglepetésként majdnem egyik mérkőzésen állítottak ki játékosokat, ami szomorú fényt vet az általánosan rossz irányba fordult futballistaerkölcökre. A másodosztályban három osztályban az összes őszi mérkőzéseket befejezték, de a csoportgyőztesek mind az ötben ismeretesek már.

Ez volt vasárnap:

Tizenkét ponti gazdára talált...

Teljes forduló volt: tizenkét pont talált gazdára. Lássuk, hogyan és mi történt. Kezdjük a „rangelsőn”, a tabella vezetőjén. A Ripensia otthonában küzdött és győzött is Temesvárt.

RIPENSIA—GLORIA 3:0 (1:0)

A Gloriát ismeretes aradi botrányai után nem nagy rokonszenvvel fogadta a közönség. Jött feléje a fűtő, ami az aradi csapatot nem zavarta abban, hogy keményen, sőt kissé túlkeményen ne játsszék. A mérkőzés „dióhéj” története.

12. perc Bindea gyors lövése vágódik a kapuba. A 21. percben Pecican felvágja Bindeát. 11-es. Schwartz helyezett, de gyenge lövését védi a kapus.

A 40. percben Deheleanu és Aliman „akasz-kodnak össze”. Majdnem kiállítás a vége. Félidőben néhány Ripensia drukker inzultálta a Gloria vezetőjét.

Szünet után a Gloria támad, de ismét a Ripensia kerekedik felül:

A 22. percben Bindea újabb gólja, a

EZEK SZEREPELNEK A „TARLATON”: AKIKET — KIÁLLÍTOTTAK...

Bukarestben: Hetzer, Kinizsi
 Kolozsvárt: Barbulescu, Venus.
 Nagyváradon: Juhász NAC, Munteanu és Farcasan, Romania.
 Aradon: Dvorzsák, AMTE.
 Öt csapatból — hatot...

40. percben Schwartz-Ciolac összjáték után előbbi lövi a harmadik gólt.

Mi lesz Dobay?... Már a második bajnoki mérkőzés, hogy nem lött gólt...

Menjünk tovább — talán ezúttal földrajzi sorrendben. Aradon kiszállunk. „Aradi botrány” nem volt — bár kiállítás most is történt. A Crisana talán éppen ennek a kiállításnak köszönheti győzelmét:

CRISANA—AMTE 1:0 (0:0)

Az első félidőben egyenlő ellenfelek harca. A második félidőt az AMTE tíz emberrel játssza végig, mert a feleselő Dvorzsákot a bíró kiállította. A mérkőzés egyetlen gólját a szünet utáni első percben Máthé rugta kavarodásból.

De folytassuk a körutat. Nagyváradon a magarátalált NAC újabb győzelemmel örvendeztetette meg már-már végsőkéig elkeseredett hivat. A Romania kemény diót tört fel, nem kis erőfeszítés után:

NAC—ROMANIA 2:1 (1:1)

Az első félidő kölcsönösen veszélyes ellenfelek egyforma heveségű küzdelmét mutatja.

A 12. percben Glanzmann beadását Bodola kapásból bevágja 1:0.

A gólnak nem sokáig örvendhet a NAC-tábor. A remek lendülettel rohmozó Romania öt perc múlva egyenlít.

A 22. percben Pop kapufáról visszapatannó labdáját Felecan II. bevágja. 1:1.

Ezután több „ziccert” hagy ki mindkét csapat, sőt ez a második félidőben is folytatódik. A 20. percben „botrányszag” Farcas a Romaniából és a NAC Juhásza összefofozkodnak. A bíró mindkettőjüket kiállítja.

A 27. percben Kocsis beadását Chiroiu hálóbá juttatja 2:1.

A 37. percben durvaságért a Romania Moldovánját is kiállítja a bíró, akinek erőtelensége miatt tüntetett is a közönség.

Kolozsvár a következő állomás. Itt

UNIVERSITATEA—VENUS 2:1 (0:0)

Az első félidő egyenlő küzdelme után, a második félidőben veszélyesebb és lel-

kesebb egyetemiek győznek.

A szünet utáni 8. percben Petea Válcov tizenhét méterről küldött hatalmas bombája jut kapuba 0:1.

Öt perc múlva a győztes gól is hálóbán ül:

A 14. percben Baciu 17 méteres jól rálőtt szabadrugása gólba perdül.

Ezen a mérkőzésen is volt kiállítás: a 37. percben Barbulescu feleselésért kiállítja a bíró. A 42. percben a két Venus hátvéd felvágja Ploesteanut. 11-es. Gain büntetőrugását a kapufa védi, a vissza pattanó labdát a berohanó Surlasiu berugja, de a gól természetesen nem érvényes.

A mérkőzés különben nem tartozott a legfinomabbak közé: öt U játékos — Tabacut, Ploesteanut, Orzát, Dávidot és Surlasiut — sérüléseik miatt kórházba utalta az orvosi vizsgálat. Az U hírszerint a szövetségnél tesz panaszt a Venus ellen.

Bukarestben köttünk ki végül, ahol:

KINIZSI—JUVENTUS 2:2 (2:1)

A második félidőben csak kilenc emberrel játszott a Kinizsi, mert Hetzert kiállította a bíró, míg Zelenák I-et lerugták. A gólsorrend:

1. perc Glasz 1:0, 25. perc. Major II. 1:1, 26. perc Zelenák II. 2:1, szünet utáni 10. perc Bárlea 2:2.

Most az időgéppel menjünk vissza egy nappal. Bukarestben játszották le, de

A másodosztályban

az őszi csoportgyőztesek: 1. Macabi, 2. Jiul, 3. Phönix, 4. HTV, 5. Dacia Unirea

BUKAREST

Prahova—Sportul Studentesc 1:0 (1:0)

KONSTANCA

Victoria—Elpis 2:1 (1:1)

1 CSOPORT

1. Macabi	7	4	1	2	16:6	9
2. ACFR	7	4	1	2	13:7	9
3. Elpis	7	3	2	2	10:6	8
4. Victoria	7	3	2	2	10:11	8
5. Sportul Stud.	7	2	3	2	9:11	7
6. Prahova	7	1	4	2	6:11	6
7. Braşovia	7	2	1	4	7:13	5
8. Tricolor	7	1	2	4	8:16	4

TEMESVAR

TAC—TMTE 1:1 (1:0). A temesvári derbi nagy küzdelem után döntetlen.

A TMTE közönsége hevesen tüntetett a bíró ellen, sőt inzultálta is Pálfi aradi játékvezetőt. Nehezen állott helyre a rend. A bíró Molnár TAC játékost utánrugásért, Gerber és Freiter TMTE játékosokat tiszteletlen magatartásuk miatt kiállította.

RESICA

UDR—Ilsa 4:0 (2:0)

2 CSOPORT

1. Jiul	7	5	2	0	29:9	12
2. UDR	7	4	1	2	22:9	9
3. TMTE	6	4	1	1	15:9	9
4. Ilsa	6	3	1	2	15:15	7
5. TAC	7	2	2	3	20:16	6
6. Vulturii Text.	7	3	0	4	7:16	6
7. Rovine Grivita	7	1	1	5	13:24	3
8. AAC	7	1	0	6	6:26	2

Hátralevő mérkőzés: TMTE—Ilsa.

KOLOZSVAR

Nagyvárad CFR—KAC 2:1 (1:0)

még szombaton és röviden már be is számoltunk róla:

UNIREA TRICOLOR—CFR 4:1 (2:1)

Meglepően könnyű győzelem a tehetetlen csatársorú vasutasok ellen.

Schileru 4. perc 1:0, Attila 13. perc 1:1, Seifert 29. perc 2:1. Schileru szünet után 9. perc 3:1 és Niculescu a gólszerzők.

VASARNAP JÁTSSZAK...

Bukarest: NAC—Venus.
 Temesvár: Kinizsi—Romania.
 Kolozsvár: Ripensia—Universitatea.
 Arad: AMTE—CFR

A NEMZETI BAJNOKSÁG ELSŐ OSZTÁLYÁNAK ÁLLASA:

1. Ripensia	10	6	2	1	30:17	14
2. Kinizsi	9	6	1	0	30:22	13
3. Crisana	10	6	1	3	23:19	13
4. Universitatea	9	6	0	3	16:10	12
5. NAC	10	5	2	3	18:12	12
6. Venus	10	5	0	5	23:21	10
7. Romania	9	4	2	3	12:10	10
8. Gloria	11	4	2	5	19:29	10
9. CFR	10	4	0	6	17:22	8
10. Unirea Tricolor	11	2	3	7	22:29	7
11. Juventus	10	2	2	6	13:22	6
12. AMTE	9	0	1	8	10:24	1

Hátralevő mérkőzések: Ripensia—Universitatea, Kinizsi—Romania, Kinizsi—Crisana, Universitatea—Juventus, NAC—Venus, Romania—AMTE, AMTE—CFR.

3 CSOPORT

1. Phönix	7	7	0	0	37:7	14
2. Törekvés	7	3	2	1	10:8	8
3. CFR Kolozsvár	7	3	2	2	13:9	8
4. Olympia CFR	7	3	1	3	16:13	7
5. Tricolor	7	2	3	2	15:11	7
6. CFR Nagyvárad	7	2	3	2	12:20	7
7. KAC	7	1	1	5	10:16	3
8. Keramika	7	0	1	6	6:31	1

NAGYSZEREN

HTV—Soimii 3:2 (0:1).

PISKI

CFR—Unirea 4:1 (1:0)

4 CSOPORT

1. HTV	7	3	1	1	18:13	11
2. Mureş	7	4	2	1	18:12	10
3. Piski CFR	7	4	1	2	28:12	9
4. Unirea	7	3	2	2	14:9	8
5. Sticla	7	3	1	3	13:12	7
6. NSE	7	1	2	4	7:13	4
7. Soimii	7	0	4	3	8:15	4
8. Vitrometan	7	1	1	5	8:28	3

PASCANI

Franco Română—CFR 5:2 (2:1).

5 CSOPORT

1. Dacia Unirea	7	7	0	0	18:2	14
2. Textila	7	4	1	2	11:10	9
3. Sporting	7	3	2	2	12:11	8
4. Jahn	7	3	1	2	13:12	7
5. DVA	7	3	0	4	11:16	6
6. Franco Romana	6	2	2	2	11:7	6
7. CFR Păscani	7	2	0	5	11:17	4
8. Stadiu Bacău	6	0	0	6	7:23	0

Hátralevő mérkőzés: Franco Română—Stadiu Bacău.

ellen
 a modern és a
 leghatásosabb
 orvosság az
ARTIN

ARTIN megkönnyíti a kiürülést és kitűnő összetételénél fogva biztos és alapos eredményt ér el. Artint kellemes szedni, olcsó és igen hatásos. Ne felejtse el a latin közmondást: „Qui bene purgat bene curat!”. Aki alaposan kitisztítja magát, jól gondolja testét!

ARTIN

A Dr. WANDER
 üzemek készítménye.

ARAK:
 20.— 33.— 88.— lei.

Bajnoki mérkőzések

BRASSO

Astra—Olympia 1:0 (1:0). Bíró: Tibad. Nagy és izgalmas érdeklődés előzte meg a két csapat találkozását. A végig izgalmas és fair mérkőzés az Astra győzelmét hozta, bár az Olympia megérdemelte volna az eldöntetlent is. Élénk iramu játék volt: gyors lefutások mindkét részlől. Az Astra többször fölényes, de Wagner hátvéd minden gólrátörést megakadályoz. Az Olympia kezdte a játékot, de már az első percekben az Astra veszi ostrom alá az Olympia kapuját. Sterescu, majd Niculescu mellő lönek, a 4. percben Niculescu ódhetetlen labdájával hálóbá jut. (1:0). A mérkőzés egyetlen gólja! A továbbiak során is szép játék, változatos lefutásokkal. Vighezi három lépésről nagy helyzetet hagy ki, míg Honigberger, majd Ludwig labdáját a kapus fogja. A második félidőben ismét az Astra, majd később az Olympia kerül fölénybe, azonban az eredményen változtatni egyiknek sem sikerül. Korner arány 3:2 az Olympia javára. 1500 néző volt a stadionban.

IAR—Ivria 6:2 (5:2). Bíró: Melchior. A tartalékkapussal játszó Ivria nagy gólarányu veresége meglepetés, legutóbb mutatott játéka után. A gólok így estek: 1. perc Păcuraru (1:0) a 11 percben Spirea (2:0) 16. perc Hencut (3:0) 18. perc Tudor (3:1) 19. perc Hencut (4:1) 32. perc Blebea szépít (5:1) 40. perc Fried 11-esből 5:2-re javít. A második félidő 17. percében Donea beállítja a végeredményt: 6:2. A mérkőzést az IAR a játék megkezdése előtt megövtá, mert a mérkőzést az IAR pályára sorsolták ki és a stadionban játszották le. Valószínű, hogy visszavonja az óvást — a győzelem után.

A BRASSÓI KERULETI BAJNOKSÁG ÁLLASA:

1. IAR	7	6	0	1	24:4	12
2. Olympia	7	5	1	1	10:3	11
3. Astra	7	5	1	1	9:5	11
4. BMTE	8	4	1	3	12:8	9
5. Gloria	8	4	0	4	10:9	8
6. Isvorul	7	3	2	2	12:9	8
7. Ivria	8	1	2	5	8:15	4
8. Victoria	7	1	1	5	9:15	3
9. Sparta	7	0	0	7	0:25	0

Hátralevő mérkőzések: IAR—Isvorul, Astra—Sparta, Olympia—Victoria.

IFJUSÁGI BAJNOKI

Astra—Olympia 7:1 (2:1)

IAR—Ivria 2:1 (0:0)

MAROSVÁSARHELY

MSE—Dacia Dicsőszentmárton 2:0 (1:0).

TEMESVÁR

Fratelis—Politechnica 1:0 (0:0)

Freidorf—Unirea 3:1 (2:0).

Banatul—Kadima 4:2 (2:1).

NAGYVÁRAD

PTT—Testvériség 1:1 (1:0).

Jön!

**Egy aszony,
 aki tudja, mit akar**

Barátságos mérkőzések

BRASSÓ

ACFR—BMTE-Gloria egyes 3:0 (2:0) Vajda, Csányi és Berta lövik a gólokat. A mérkőzést Makkay vezette. A vasutas csapat jól mozgott.

Textil—Vultur 1:0. A második félidőben a beszeszelt (!) állapotban játszó Győrfi játékos miatt a mérkőzés általános verekedéssel félbeszakadt. A mezőny legjobb embere Árpád Vultur volt.

Textil kombinált—Vultur kombinált 2:1 (1:0).

ZERNEST

Klinger Sepsiszentgyörgy—Zernest SC 3:2 (2:0). A nagy hideg miatt vonatot meneti játék, inkább Klinger főlénytel és a zernesti bíró kissé „hazabírakodásával”. Szabó János (2) és Szabó Sándor a Klinger gólszerzői, míg a zernesti gólokat Bölöni lőtte, egyiket 11-esből.

Hű, de győzött a Fradi...

Ferencváros—Bocskai 5:1 (!)
Hungária—III kerület 6:3

és egyéb eredmények a „favoritgyőzelmek” lordulóján a magyar profibajnokságban

A magyar profibajnokság vasárnapi fordulójáról sem hiányzott a meglepetés: a Ferencváros meglepően nagy gólaránnyal győzte le a Bocskait. A Hungária is sok góllal győzött.

BUDAPEST

Ferencváros—Bocskai 5:1 (2:1). Az őszi idény legszebb mérkőzésén példásan fair kezetek között győzött a Ferencváros, bár tulzolt gólaránnyal. Az eredmény nem fejezi ki hűen a játék képét, mert a Bocskai is sokat és veszélyesen támadott. A 10. percben Vincze válogással a levegőben uszva fejeli hálójába a labdát és maga is a kapuba esik 0:1. A 23. percben Kovács egyenlítő 1:1, a 28. percben Sárosi révén már vezet is a Ferencváros 2:1. Szünet után erősen ostromol a Bocskai. A 17. percben Sárosi 3:1, a 27. percben kornéből Tancos a kifutó kapus felett hálójába emeli a labdát. Az utolsó gólt Toldi lövi 4:1.

Hungária—III. Kerület 6:3 (4:1). Biztos győzelem, — a három kapott gól ellenére. A gólsorrend: 10. perc Szabó III. 1:0, a 13. percben Titkos 2:0, a 19. percben Kármán 2:1 a 27 és 44 percben Szabó III. 3:1, illetve 4:1. Szünet után a 6. percben Vig szépít 4:2, a 26. percben Titkos újabb gólt 5:2, a 28. percben Vig újra javít 5:3. A mérkőzés utolsó perceiben a Hungária bezárja a gólsorozatát. 6:3.

Újpest—Attila 5:0 (3:0). Az Attila nem játszott olyan rosszul, mint az eredmény mutatja. A 25. percben Avar 1:0, a 33 és 34 percben Jávör 3:0, szünet után a 2. percben Jávör és a 43 percben Avar lőtték a gólokat.

SOROKSÁR

Soroksár—Phöbus 3:2 (0:1). Hatalmas iramu játékban győzött a nagyobb lelkesedés. Solti lövi a vezetőgólt a 34. percben, a második félidő 3. percében Kelemen egyenlítő. 10. perc Magyar II. 2:1, majd Kelemen a 39. percben 3:1, a Phöbus a 44. percben szépít Péter góljával 3:2.

SZEDED

Budai—Szeged 1:1 (1:1). Egyenlő ellenfelek küzdelme. Hadrévi — Héjjas 34. percben lőtt vezetőgólját a Szeged két perc múlva Korányi lövésével egyenlítő.

KAPOSVÁR

Kispest—Somogy 2:1 (1:1). A kispesti csapatot megzavarta a Somogy Kuti révén szerzett gólya, mellyel már a 4. percben vezetett a kaposvári csapat. A 21. percben Nemes egyenlítő 1:1. A győztes gólt szintén Nemes szerzi a második félidő 43. percében.

A MAGYAR PROFIBAJNOKSÁG ALLASA:

1. Hungária	11	6	3	2	34:15	15
2. Ferencváros	10	7	1	2	31:15	15
3. Újpest	10	5	4	1	30:8	14
4. Bocskai	10	4	4	2	24:16	12
5. Kispest	10	4	4	2	21:18	12
6. Budai	11	4	3	4	24:18	11
7. Szeged	9	4	2	3	15:14	10
8. Soroksár	10	3	2	5	15:22	8
9. Attila	10	3	2	5	11:29	8
10. III. Kerület	10	2	3	5	15:21	7
11. Phöbus	10	2	3	5	20:29	7
12. Somogy	11	0	3	8	11:44	3

Úgyes fíu Meisl: a bajnoki tabella utolsó helyén álló Austria számára is turát tudott kötni Angliában. Sőt, már el is indult útjára az Austria. Első mérkőzését kedden játsszák a Liverpool ellen. A bécsi bajnoki eredmények különben a következők:

Rapid—Favoritner 7:1 (5:0). FC Wien

Felölősszerkesztő: Kocsis Béla

SEPSISZENTGYÖRGY

SMTE—Brassói MTE 6:3 (3:2).

SZATMAR

Olympia CFR—Phoenix 1:0 (1:0). Barátságos mérkőzés az országfejlesztési kölcsön jegyzésére.

KOLOZSVAR

Universitatea utánpótlás—Arieș Torda 2:1 (1:0).

ARAD

AAC tartalékok—Olympia PTT 4:2 (2:2).
ATE—Transilvania 2:2 (2:1).

BRAILA

Macabi Bukarest—Victoria, Dacia Unirea egyes 5:1 (1:1).

RUSZCSUK

Levszki—Bukaresti CFR B. csapat 3:0 (1:0). A bulgár bajnok vendégszerzése a dunai kikötőben.

Uszás

UJ VILÁG—ÉS EUROPAREKORD a düsseldorfi nemzetközi versenyen.

A 100 m. höghátúszás: Mastenbroek holland 1 p. 16.8 mp. Világrekord! Régi rekord 1 p. 18.2 mp. Holb.

200 m férfi hátúszás: Simon német 2 p. 38.3 mp. Európarekord! Régi rekord: Küppers 2 p. 39.4 mp.

Korcsolyasport

Megnyílt a bukaresti műjégyháza is. Igaz, hogy Európában legkésőbbben, de Romániában még mindig elsőnek van Bukarestben jég.

Jégfoki

PARIS

Stade Francais—Riesersee 7:1 A né-

Szerkesztői üzenetek

Gőzgép, 73281 sz. előfizető. Kérésére a konverziós tanácsadóban kap választ néhány napon belül.

Sz. L., Bukarest. Verse nem üti meg a mértéket. Sokkal jobbat szeretnénk látni.

„Szerencse fel!” Sziveskedjék a kéziratot beküldeni. Ha jó a vers, szívesen közöljük.

H. E. Kérését nem teljesíthetjük. A rajz még ígéret, az alája irt tréfa pedig nem elég csattanós.

Egy hű olvasó. Tennivalója a következő, miután csak fűszer- és gyarmatárura vonatkozó iparendélye alapján textilárut nem árusíthat.

Lefizet minden kérvény nélkül az adóhivatalban 132 lejt és nyugtát kér róla (ugyanevezett: Timbru-nyugtát). Ezután

met bajnokcsapat súlyos veresége francia fővárosban az Euróakupák mérkőzések során.

Ökövívás

Németország—Lengyelország
Nemzetközi válogatott mérkőzés. ESSEN 115

kér az ön területén illetékes kereskedelmi kamarától két példányban „módosítási nyilatkozatot”, azt kitölti s az első példányt ellátja a 132 lejről szóló Timbru-nyugtával és 2 lejt repülőbélyeggel, a második példányt pedig 7 lejes okmány- és 2 lejes repülőbélyeggel. A kamarához beküldött nyomtatványok alapján módosítják az ön cégbejegyzését. Ennek költsége: 63 lejt a módosításért, 190 lejt az új certifikátért, amelyre még 14 lejes okmány- és 2 lejes repülőbélyeg ragasztandó.

F. L. Baru-Mare. Egyelőre nem tudunk kérdésére választ adni, mert ilyen precedens még nem volt. Sziveskedjék figyelni a lapok közleményeit arról, hogy mikor foglalja el helyét a bukaresti szovjet követ s akkor közvetlenül forduljon hozzá. Az orosz követtség címe: Bucuresti, Calea Victoriei.

F. Marcu, Tg.-Jiu Temesvári mentő-sorsjegye nem nyert.

APRÓHIRDETÉSEK

Egy szó 4 lei. vastag betűkből 8 lei. Legkisebb hirdetés 10 szó. Alláskeresőknek, vagy ugyanazon szövegű hirdetés rendszeres feladásánál 25% engedmény. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk.

Vétel-e'adás

Egygatteres komplett fűrészbereendezés eladó 24" gatterrel, Máv lokomobillal, 24" Tophan és 28" Vandenbrandt Brúxelles gyorsfutó gatterek, körfűrészek, ingafűrészek, 500 voltos villanymotor 11 P. S. Dynamo 8.5 KW., transmissiók, dupla-körfűrészek Brúnn-Königsfeld gyártmányú golyóscsapággal automatikus lánctranszporttal vékony gömbfa vágásra kancinelli fűrés, gyapjufésülőgép. Cím: Berger Adolf, Mercurea-Ciuc. 16209

Veszek 200-as lapszélességű szövőszéket Rosenberg, Bucuresti, Str. Carol 11 emelet.

Használt, de jókarban lévő Worthington szivattyút keresek megvételre. Ajánlatokat kérem címemre: Fábán József fűrészgárá Odorheiu, Pr. Elisabeta 64. 16293

Keresek azonnali megvételre precíz kis vasesztérgapadot. Ajánlatokat fiókiadóba Tg. Mureș. 16278

Péterffy Gyula „Karacsony estéjén” című kedves gyermekszindarabja kapható Rimetea Torockón, a szerzőnél Ára 25 Lej. 16224

Allást keres

Házvezetőnőnek ajánlkozok a háztartás minden ágában jártas munkaszerető idősebb intelligens, szerény igényű nő idősebb urhoz, egyszerű viszonyokba. Leveleket „Fizetés nélküli” jellegre a brassói kiadóba. 16286

Vegyes

Jó menetű vállalathoz 700.000 lejjel 50%-os társ ke-restetik, hola tőke többszörösen biztosítva van. „20%-os évi megtérítés” jellegre leveleket a kiadó továbbít. 16251

Allás nyer

Egy fiatal faesztérgapad azonnali kerestetik. Nagy Géza, Barót, Háromszékmegye. 16294

Bukarest

DOCTOR ANA ALESKE. Női bajok és szülészet. Kezelés és operációk. Elektroterápia. Hivatalnokoknak és munkásoknak kedvezményes árak. Rendelés 8—12-ig és 4—8-g. Bulevardul Maria 2. Barătiei sarok. 21190-b

DOCTOR GRUBARG. Nemibajok, szifilisz. Nőbetegségek. Polyások és komplikációk. Impotencia. Elektroterápia. Analízisek. Hivatalnokoknak és munkásoknak kedvezmény. Rendelés: 11—2-ig és 5—8-ig. Bulevardul Carol 43. 21189-b

Dr. Biró Borbála fogorvos, Berlinben specializálva legmodernebb öntött arany-munkákban, porcellánkoronákban és gyermekfogászatban. Rendelés: Str. Regală 8. Telefon: 3-36-94. 21191-b

Berkovici Lulu kozmetikai intézetében (Bukarest, Str. Nicolae Bălcescu 39 bis II. em.) legmodernebb arc- és testápolás, helyifogyasztás, manucure. Díjtalan tanácsadás. Dolgozó nőknek 50% kedvezmény. Telefon 2-47-51. 210112

Jó családból való 35 éves nő házvezetőnőnek menne vidéki urhoz. Külső-belső háziidőgokban teljesen jártas. Leveleket „Komoly” jellegre a bukaresti kiadóba (Calea Moșilor 59). 211145-b

Dr. Botvinik berlini specialista bőr- és nemibajokban. Rendelés: 12—2, 5—8-ig. Vasárnap 9—10-ig. Bukarest, Piața Rosetti 6. (Bulev. Carol), Telefon: 3/34—11.

Előnyös áron.

Sprherdek, fehérek vagy fekete, emailrozottak és belga kályhák

„GLORIA”
KALYHAGYÁR

Bukarest Str. Florilor 30
Kérje díjtalan árjegyzékünket.

Elsőrendű magyar és francia konyha, diéta előírás szerint, kívánatra házhoz szállítva. Roth Pensio, Bukarest. Str. Alex. Lahovari 33. I. em.

Főzni tudó mindenest keres erdélyi család azonnali belépés-re, Lanczet, Bukarest Str. Constantin Vacu 12 (Piața Rosetti mellett.) 279-b

Ideálisan központi fekvésű modern üzlethelyiségek, központi fűtéssel, teljesen kész üzletben kiadók. Bukarest, Calea Moșilor 59 (Bd. Domnitorilor sarok). Érdeklődni helyszínen d. u. 3—5-ig. 211147-b

Gallérok, keményíngel, férfi- és nőruhákat szépen szakszerűen mos, fest, tisztít a brassói „Kristály” gőzmosoda bukaresti fiókja: Strada Regală 6. 277-b

Bukarestben ideálisan központi fekvése van a Kohn penzióknak. Összkomfortos szobák teljes ellátással, kitűnő konyha. (Str. Luterana 6.) 211139-b

Varróleányokat keresek. Kővér, str. Mavrogheni 1. 211140-b

Finom bécsi konyha, különféle diétás étrendek, orvos előírás szerint. Elegánsan berendezett szobák. Kemény, Str. Nic. Filipescu 32. Telefon: 211140-4

Kiadó, lap- és nyomdatulajdonos: Lap- és könyvkiadó R. T. Brașov.